

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2021/63

Karar Sayısı : 2024/78

Karar Tarihi : 14/3/2024

R.G.Tarih-Sayı : 24/9/2024-32672

İPTAL DAVASINI AÇAN: Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Engin ALTAY, Özgür ÖZEL, Engin ÖZKOÇ ile birlikte 130 milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU: 20/4/2021 tarihli ve (73) numaralı Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Kurulması ile Kamu Personel İşlemlerinin Yürütülmesine İlişkin Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin

A. 7. maddesiyle 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 69. maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen (j) bendinin,

B. 8. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 71. maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen (ı) bendinin,

C. 9. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 72. maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen (h) bendinin,

Ç. 13. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte değiştirilen 77. maddesinin (2) numaralı fıkrasının,

D. 22. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte yeniden düzenlenen 83. maddesinin,

E. 23. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte değiştirilen 84. maddesinin,

F. 24. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte yeniden düzenlenen 85. maddesinin,

G. 27. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte değiştirilen 87. maddesinin (2) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinin,

Ğ. 35. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte değiştirilen 95. maddesinin (2) numaralı fıkrasının,

H. 37. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne eklenen;

1. 96/E maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "...Bakanlıkça belirlenecek..." ibaresinin,

2. 96/G maddesinin,

3. 96/Ğ maddesinin,

I. 52. maddesinin,

İ. Geçici 1. maddesinin (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10) ve (15) numaralı fıkralarının,
J. Eki listenin

Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 2., 6., 7., 8., 11., 73., 104., 106., 123., 128. ve 161. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

I. İPTALİ İSTENEN CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ KURALLARI

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin (CBK) iptali talep edilen kuralların da yer aldığı

A. 7. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın 69. maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen (j) bendi şöyledir:

“j) 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun ek 1 inci maddesi kapsamında yer alanların istihdamına ilişkin iş ve işlemleri kamu personeli bilgi sisteminin bulunduğu kurum ile gerekli koordinasyonu sağlayarak yürütmek,”

B. 8. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın 71. maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen (ı) bendi şöyledir:

“ı) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 53 üncü maddesi kapsamında engellilerin istihdamına ilişkin iş ve işlemleri kamu personeli bilgi sisteminin bulunduğu kurum ile gerekli koordinasyonu sağlayarak yürütmek,”

C. 9. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın 72. maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen (h) bendi şöyledir:

“h) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ek 1 inci maddesi kapsamında yer alanların istihdamına ilişkin iş ve işlemleri kamu personeli bilgi sisteminin bulunduğu kurum ile gerekli koordinasyonu sağlayarak yürütmek,”

Ç. 13. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 77. maddesinin (2) numaralı fıkrası şöyledir:

“(2) Başkanlıkta 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 24 üncü maddesine göre müfettiş ve müfettiş yardımcısı istihdam edilebilir.”

D. 22. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte yeniden düzenlenen 83. maddesi şöyledir:

“Uzman istihdamı

MADDE 83- (Mülga: RG-26/11/2019-30960-CK-53/3 md.) (Başlığı ile Birlikte Yeniden Düzenleme: RG-21/4/2021-31461-CK-73/22 md.)

(1) Bakanlıkta 657 sayılı Kanunun ek 41 inci maddesine göre Aile ve Sosyal Hizmetler Uzmanı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Uzman Yardımcısı istihdam edilebilir.

(2) Aile ve Sosyal Hizmetler Uzmanı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Uzman Yardımcısı, mali ve sosyal hak ve yardımlar ile diğer özlük hakları bakımından 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 30 uncu maddesi uyarınca Adalet Uzmanı ve Adalet Uzman Yardımcısına denktir.”

E. 23. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 84. maddesi şöyledir:

“Sosyal hizmet kuruluşlarının devri

MADDE 84- (Başlığı ile Birlikte Değişik: RG-21/4/2021-31461-CK-73/23 md.)

(1) Bakanlığın taşra teşkilatında yer alan sosyal hizmet kuruluşları Cumhurbaşkanlığı kararıyla belirlenecek esaslar çerçevesinde il özel idareleri, belediyeler ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredilebilir.”

F. 24. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte yeniden düzenlenen 85. maddesi şöyledir:

“Döner sermaye işletmesi

MADDE 85- (Mülga: RG-10/1/2019-30651-CK-27/26 md.) (Başlığı ile Birlikte Yeniden Düzenlenme: RG-21/4/2021-31461-CK-73/24 md.)

(1) Bakanlık, döner sermaye işletmeleri kurabilir.

(2) Döner sermaye bütçeye bu amaçla konulacak ödeneklerle aynı yardımlar, döner sermaye faaliyetlerinden elde edilecek karlar, bağış ve yardımlardan oluşur.

(3) Bağış ve yardımlar tahsis olunan sermaye ile sınırlı olmaksızın tahsis olunan sermaye tutarına eklenir.

(4) Döner sermayenin işletilmesinden doğan karlar, ödenmiş sermaye, tahsis edilen sermaye tutarına ulaşıncaya kadar döner sermayeye eklenir.

(5) İşletmelerin faaliyet alanları, gelirleri, giderleri ve denetimi ile ilgili hususlar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

G. 27. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 87. maddesinin dava konusu cümlelerin de yer aldığı (2) numaralı fıkrası şöyledir:

“(2) Bakanlık, mevzuattan kaynaklanan ve taşrada yürütülmesi gereken görevlerini Bakanlık bağlı ve ilgili kuruluşlarının taşra teşkilatları aracılığıyla yürütebilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

Ğ. 35. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 95. maddesinin (2) numaralı fıkrası şöyledir:

“(2) Başkanlıkta 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 24 üncü maddesine göre müfettiş ve müfettiş yardımcısı istihdam edilebilir.”

H. 37. maddesiyle (1) numaralı CBK'ya eklenen 96/E maddesinin (1) numaralı fıkrasının dava konusu ibarenin de yer aldığı (a) bendi şöyledir:

“a) Bakan veya bakan yardımcısının başkanlığında Bakanlıkça belirlenecek bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarından iştirak edecek birer temsilciden,”

I. 37. maddesiyle (1) numaralı CBK'ya eklenen 96/G maddesi şöyledir:

“Uzman istihdamı

MADDE 96/G- (Ek: RG-21/4/2021-31461-CK-73/37 md.)

(1) Bakanlıkta 657 sayılı Kanunun ek 41 inci maddesine göre Çalışma Uzmanı ile Çalışma Uzman Yardımcısı istihdam edilebilir.”

İ. 37. maddesiyle (1) numaralı CBK’ya eklenen 96/Ğ maddesi şöyledir:

“Döner sermaye işletmesi

MADDE 96/Ğ- (Ek: RG-21/4/2021-31461-CK-73/37 md.)

(1) Bakanlık, döner sermaye işletmeleri kurabilir.

(2) Döner sermaye bütçeye bu amaçla konulacak ödeneklerle aynı yardımlar, döner sermaye faaliyetlerinden elde edilecek karlar, bağış ve yardımlardan oluşur.

(3) Bağış ve yardımlar tahsis olunan sermaye ile sınırlı olmaksızın tahsis olunan sermaye tutarına eklenir.

(4) Döner sermayenin işletilmesinden doğan karlar, ödenmiş sermaye, tahsis edilen sermaye tutarına ulaşıncaya kadar döner sermayeye eklenir.

(5) İşletmelerin faaliyet alanları, gelirleri, giderleri ve denetimi ile ilgili hususlar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

J. 52. maddesi şöyledir:

“(1) Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin geçici 1 inci maddesine göre devredilen kadro ve pozisyonlar, 2 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin eki cetvellerine ilgisine göre “AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI” ve “ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI” bölümleri olarak eklenmiştir. 2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin eki cetvellerde yer alan mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına ait bölümler kadro ve pozisyonlarının geçici 1 inci maddeye göre devir işlemlerinin tamamlandığı tarih itibariyle yürürlükten kalkmış sayılır.

(2) Ekli listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 2 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin eki (1) sayılı Cetvelin ilgili bölümlerine eklenmiştir.

LİSTE

KURUMU : AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
GİH	Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürü	1	1
GİH	Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü	1	1
GİH	Personel Genel Müdürü	1	1
GİH	Bilgi Teknolojileri Genel Müdürü	1	1

GİH	Rehberlik ve Teftiş Başkanı	1	1
GİH	Strateji Geliştirme Başkanı	1	1
GİH	Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanı	1	1
GİH	Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanı	1	1
GİH	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanı	1	1
GİH	Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri	1	1
GİH	Özel Kalem Müdürü	1	1
TOPLAM			11

KURUMU : ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
GİH	Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü	1	1
GİH	Bilgi Teknolojileri Genel Müdürü	1	1
GİH	Rehberlik ve Teftiş Başkanı	1	1
GİH	Strateji Geliştirme Başkanı	1	1
GİH	Personel Dairesi Başkanı	1	1
GİH	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanı	1	1
GİH	Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri	1	1
GİH	Özel Kalem Müdürü	1	1
TOPLAM			8

K. Geçici 1. maddesinin (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10) ve (15) numaralı fıkraları şöyledir:

“(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı birimlerinde veya bu birimlere ilişkin servislerde/kuruluşlarda görev yapan (aylıksız izinde bulunanlar dâhil) personel, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla görev yapmakta oldukları birimlerin ve/veya bu birimlere verilmiş olan görevlerin bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine göre bünyesine dâhil olduğu veya bünyesinde düzenlendiği bakanlığa, birimlerinin merkez, taşra veya yurtdışı teşkilatında bulunması hususu esas alınmak suretiyle, mevcut statü, kadro ve pozisyonlarıyla birlikte devredilmiş sayılır. Ancak mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Personel Genel Müdürlüğü, üçüncü fıkra saklı kalmak kaydıyla Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı, Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı, Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği ve Özel Kalem Müdürlüğünde görev yapan personelin mevcut statü, kadro veya pozisyonlarıyla birlikte hangi bakanlığa devredilmiş sayılacağı Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı arasında

düzenlenen protokolle belirlenir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğünde görev yapan personel, bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Çalışma Genel Müdürlüğünün görevlerinde yapılan değişiklikler dikkate alınmaksızın, bu fıkraya göre Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına devredilmiş sayılır. Bu fıranın uygulanmasında, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte birimlerde geçici görev, görevlendirme veya vekâlet usulüyle çalışan personel için asıl görev yerleri/kadro veya pozisyonlarının bulunduğu birim esas alınır.

(3) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Rehberlik ve Teftiş Başkanlığında;

a) Baş denetçi, denetçi ve denetçi yardımcısı unvanlı kadrolarda bulunanların kadro unvanları sırasıyla başmüfettiş, müfettiş ve müfettiş yardımcısı unvanıyla değiştirilmiş ve bunlar kadrolarıyla birlikte Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına,

b) İş başmüfettişi, iş müfettişi ve iş müfettiş yardımcısı unvanlı kadrolarda bulunanlar kadrolarıyla birlikte Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına,

devredilmiş sayılır.

(4) İkinci fıkraya göre devredilen personelden aile, çalışma ve sosyal hizmetler uzmanı ile aile, çalışma ve sosyal hizmetler uzman yardımcılarının kadro unvanları, devredildikleri bakanlık için düzenlenen aynı nitelikteki durumlarına uygun kadronun unvanıyla değiştirilmiş sayılır. Bunların ve üçüncü fıkraya göre başmüfettiş, müfettiş ve müfettiş yardımcısı unvanım alanların önceki kadro unvanlarında geçirdikleri süreler yeni kadro unvanlarında geçmiş sayılır.

(5) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yönetici kadrolarında veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarında bulunup 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde belirtilen unvanlı kadroları ihraz etmiş olanlardan ihraz ettikleri kadro unvanları bu maddeye göre değişenler, mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında son görev yaptıkları birime göre bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi gereğince belirlenen yeni kadro unvanını ihraz etmiş sayılır. Bunların önceki kadro unvanlarında geçirdikleri süreler yeni kadro unvanlarında geçmiş sayılır.

(6) Kadro ve pozisyon unvanları, bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenen birimlerinin adlarıyla aynı olanlardan, birim adları değişmiş olanların kadro ve pozisyon unvanları aynı şekilde değişmiş sayılır.

(7) Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümleri uyarınca kadro veya pozisyon unvanları değişen veya değişmiş sayılanların önceki kadro veya pozisyon unvanlarına ilişkin olarak mevzuatta yapılmış olan atıflar yeni kadro veya pozisyon unvanlarına yapılmış sayılır.

(8) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte kadro veya pozisyonları mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında bulunan personelden, başka birimlerde ya da diğer kamu kurum ve kuruluşunda görevli olanlar, görevlendirmeye ilişkin ilgili mevzuatında öngörülen süre geçmemek üzere haklarında yeni bir işlem tesis edilinceye kadar mevcut görevlerine devam eder.

(9) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında 657 sayılı Kanunun 89 uncu maddesine göre ek ders ücreti karşılığı görevli olanlar Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında mevcut görevlerine devam eder.

(10) Bu madde kapsamında unvanı veya görev yaptığı birim ya da bakanlığı değişenlerden mali hakları hususunda haklarında 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 12 nci maddesi veya ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulananlar hakkında anılan düzenlemelerin uygulanmasına devam edilir.

(15) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının döner sermaye işletmelerinin, her türlü taşınır, araç, gereç ve malzeme, demirbaş ve taşıtlar, her türlü borç ve alacaklar, hak ve yükümlülükler, yazılı ve elektronik ortamdaki her türlü kayıtlar ve dokümanları ve kadro ve pozisyonlarında bulunan personeli ile birlikte hangi bakanlığa devredileceği Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı arasında düzenlenen protokolle belirlenir.”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Engin YILDIRIM, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, Basri BAĞCI ve İrfan FİDAN'ın katılımlarıyla 14/7/2021 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine; yürürlüğü durdurma talebinin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Dava dilekçesi ve ekleri, Raportör Ömer DURSUN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, dava konusu CBK kuralı, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Anayasal Çerçevesi ve Yargısal Denetimi

3. Anayasa Mahkemesi CBK'ların anayasal çerçevesini ve yargısal denetimine ilişkin ilkeleri daha önce verdiği kararlarda belirlemiştir. Buna göre CBK'ların yargısal denetiminde öncelikle Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının birinci ila dördüncü cümlelerinde belirtilen konu bakımından yetki kurallarına uygunluğu ele alınmalıdır. Bu kapsamda düzenlemenin; yürütme yetkisine ilişkin olması, Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Birinci ve İkinci Bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle Dördüncü Bölümü'nde yer alan siyasi haklar ve ödevlerle ilgili olmaması, Anayasa'da münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen ya da kanunda açıkça düzenlenen konulara ilişkin olmaması gerekir. Anılan fıkra yönünden herhangi bir aykırılık tespit edilmemesi durumunda ise bu defa CBK'ların içerik yönünden Anayasa'ya uygunluk denetimi yapılmalıdır (AYM, E.2019/78, K.2020/6, 23/1/2020, §§ 3-13; E.2019/31, K.2020/5, 23/1/2020, §§ 3-13; E.2018/119, K.2020/25, 11/6/2020, §§ 3-13; E.2018/155, K.2020/27, 11/6/2020, §§ 3-13).

B. CBK'nın 7. Maddesiyle (1) Numaralı CBK'nın 69. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasına Eklenen (j) Bendinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

4. Dava dilekçesinde özetle; kuralda öngörülen düzenlemenin 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nda açıkça düzenlendiği, kanunda açıkça düzenlenen hususlarda CBK ile düzenleneme yapılmasının mümkün olmadığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 104. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. Kuralın Konu Bakımından Yetki Yönünden İncelenmesi

5. Kuralda, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı hizmet birimlerinden olan Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 2828 sayılı Kanun'un ek 1. maddesi kapsamında yer alanların istihdamına ilişkin iş ve işlemleri kamu personeli bilgi sisteminin bulunduğu kurum ile gerekli koordinasyonu sağlayarak yürütmekle görevli olduğu hüküm altına alınmıştır.

6. Kuralın atıfta bulunduğu 2828 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinde anılan Kanun ve 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu uyarınca haklarında korunma veya bakım tedbir kararı alınmış olup fasılalı olarak geçen yararlanma süreleri dâhil iki yıldan az olmamak üzere Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının sosyal hizmet modellerinden yararlanan çocuklardan reşit olduğu tarih itibarıyla bu hizmetlerden yararlanmaya devam edenlerin işe yerleştirilmelerine ilişkin usul ve esaslar ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının bu süreçteki görev ve yetkileri düzenlenmiştir.

7. Anayasa Mahkemesi, Cumhurbaşkanlığı merkez teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına bağlı kurum ve kuruluşların, bakanlıkların ve bağlı kuruluşlarının kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulmasına ilişkin düzenlemelerin CBK'larla yapılmasının konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya uygun olup olmadığı hususunu önceki kararlarında değerlendirmiştir. Anılan kararlarda idarenin teşkilat yapısı ile ilgili olan söz konusu kurum ve kuruluşların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri ile teşkilat yapılarına yönelik düzenlemelerin yürütme yetkisi kapsamında kaldığı, ayrıca belirtilen hususların Anayasa'da CBK ile düzenlenmesinin yasaklanan haklar ve ödevlerle ilgisinin bulunmadığı gibi Anayasa'nın 106. maddesinin on birinci fıkrasının "*Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir.*" ile Anayasa'nın 123. maddesinin üçüncü fıkrasının "*Kamu tüzel kişiliği, kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulur.*" şeklindeki hükümleriyle bağlantılı olarak Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı bir yönünün de bulunmadığı belirtilmiştir (AYM, E.2019/71, K.2020/82, 30/12/2020, § 27; E.2018/134, K.2021/13, 3/3/2021, § 30; E.2020/8, K.2021/25, 31/3/2021, §§ 17-22; E.2018/133, K.2021/70, 13/10/2021, § 22; E.2021/50, K.2021/89, 16/12/2021, §§ 18-23; E.2021/91, K.2021/106, 30/12/2021, §§ 19-25; E.2018/119, K.2020/25, 11/6/2020, §§ 27, 28; E.2022/37, K.2023/44, 9/3/2023, §§ 9,10).

8. Kuralda Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğüne atama şartları, usulü veya atama izni gibi hususlarda düzenleme yapılmamakta, yalnızca kural kapsamındaki kişilerin istihdamına yönelik iş ve işlemlerin yürütülmesiyle ilgili görev ve yetkili birim belirlenmektedir. Bu bağlamda Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevlerine ilişkin düzenleme öngören dava konusu kural yönünden anılan içtihattan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır.

9. Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının dördüncü cümlesinde "*Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz*" denilmiştir. Buna göre CBK'ların anılan Anayasa hükmü yönünden denetimi yapılırken CBK ile düzenlenen alanda hüküm ifade eden bu bağlamda karşılaştırmaya esas olabilecek daha önce kabul edilmiş bir kanun hükmünün bulunup bulunmadığının tespit edilmesi gerekir (AYM, E.2021/86, K.2023/34, 22/2/2023, § 11).

10. CBK'nın 50. maddesi ile 23/7/2018 tarihli ve (13) numaralı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "*Bütçe Genel Müdürlüğü*" başlıklı 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen (b) bendinde "*Kamu personeli ile ilgili hususlarda her*

çeşit istatistiki bilgileri toplamak, personel kayıtlarını merkezi olarak tutmak, kurumlar arası veri paylaşımı ve değişimi için gerekli teknik koordinasyonu sağlamak.” Bütçe Genel Müdürlüğünün görevleri arasında sayılmıştır. Buna göre kamu personeli bilgi sistemine ilişkin tüm hususlar Strateji ve Bütçe Başkanlığınca yürütülmektedir.

11. 2828 sayılı Kanun’un ek 1. maddesinde haklarında korunma veya bakım tedbir kararı alınmış olup fasıllı olarak geçen yararlanma süreleri dâhil iki yıldan az olmamak üzere, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının sosyal hizmet modellerinden yararlanan çocukların işe yerleştirilmelerine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir. Dava konusu kuralda ise söz konusu madde kapsamında yer alanların istihdamına ilişkin iş ve işlemleri yürütmekle görevli merci düzenlenmekte olup kuralın bu yönüyle kanunda açıkça düzenlenen konulara ilişkin olmadığı anlaşılmaktadır.

12. Bu itibarla kuralla aynı alanda hüküm ifade eden karşılaştırmaya esas olabilecek nitelikte, kanunla yapılan herhangi bir düzenleme bulunmadığından kuralın kanunda açıkça düzenlenen bir konuya ilişkin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

13. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa’nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasına aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

b. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

14. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu Ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisini nedeniyle Anayasa’nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

15. Anayasa’nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti; eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuki güvenliği sağlayan, Anayasa’ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuk kurallarıyla kendini bağlı sayan ve yargı denetimine açık olan devlettir.

16. Hukuk devletinin temel unsurlarından biri *belirlilik* ilkesidir. Anayasa Mahkemesinin yerleşik kararlarına göre anılan ilke, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olmasını gerektirmektedir.

17. Anılan ilkenin yürütmenin asli düzenleyici işlemi niteliğinde olan CBK’lar bakımından da geçerli olduğunda şüphe bulunmamaktadır. Kural kapsamında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri arasında sayılan hususların açık, net ve anlaşılır bir şekilde düzenlendiği anlaşılmaktadır. Bu itibarla kuralda belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerine aykırılık bulunmamaktadır.

18. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa’nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

C. CBK’nın 8. Maddesiyle (1) Numaralı CBK’nın 71. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasına Eklenen (i) Bendinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

19. Dava dilekçesinde özetle; kuralın CBK’nın 7. maddesiyle (1) numaralı CBK’nın 69. maddesinin birinci fıkrasına eklenen (j) bendine yönelik gerekçelerle Anayasa’nın 104. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. Kuralın Konu Bakımından Yetki Yönünden İncelenmesi

20. Kuralda, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı hizmet birimlerinden olan Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 53. maddesi kapsamında yer alan engellilerin istihdamına ilişkin iş ve işlemleri kamu personeli bilgi sisteminin bulunduğu kurum ile gerekli koordinasyonu sağlayarak yürütmekle görevli olduğu hüküm altına alınmıştır.

21. 657 sayılı Kanun'un 53. maddesinin birinci fıkrasında kurum ve kuruluşların anılan Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda yüzde üç oranında engelli çalıştırmak zorunda olduğu belirtilmiştir. Anılan maddenin devamında bu düzenlemeye ilişkin usul ve esaslar tespit edilmiştir.

22. CBK'nın 7. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın 69. maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen (j) bendiyle ilgili konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminde açıklanan gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

23. Kuralla aynı alanda hüküm ifade eden karşılaştırmaya esas olabilecek nitelikte, kanunla yapılan herhangi bir düzenleme tespit edilememiştir. Bu itibarla kuralın kanunda açıkça düzenlenen bir konuya ilişkin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

24. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasına aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

b. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

25. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

26. CBK'nın 7. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın 69. maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen (j) bendiyle ilgili içerik yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminde açıklanan gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

27. Kural kapsamında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri arasında sayılan hususların açık, net ve anlaşılır bir şekilde düzenlendiği anlaşılmaktadır. Bu itibarla kuralda belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerine aykırılık bulunmamaktadır.

28. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Ç. CBK'nın 9. Maddesiyle (1) Numaralı CBK'nın 72. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasına Eklenen (h) Bendinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

29. Dava dilekçesinde özetle; kuralın CBK'nın 7. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın 69. maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen (j) bendine yönelik gerekçelerle Anayasa'nın 104. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. Kuralın Konu Bakımından Yetki Yönünden İncelenmesi

30. Kuralda, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı hizmet birimlerinden olan Şehit Yakınları ve Gaziler Genel Müdürlüğünün 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun ek 1. maddesi kapsamında yer alanların istihdamına ilişkin iş ve işlemleri kamu personeli bilgi sisteminin bulunduğu kurum ile gerekli koordinasyonu sağlayarak yürütmekle görevli olduğu hüküm altına alınmıştır.

31. 3713 sayılı Kanun'un ek 1. maddesinde; 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun eki (I), (II), (III) ve (IV) Sayılı Cetvellerde yer alan kamu kurum ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları, il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları, özel kanunla kurulan diğer her türlü kamu kurum ve kuruluşlarının; 657 sayılı Kanun'a tabi memur kadroları ile sözleşmeli personel pozisyonlarına ve sürekli işçi kadrolarına harp veya vazife malulü sayılanları, erbaş ve erler dâhil askerî personeli ile Emniyet Teşkilatından Emniyet Hizmetleri Sınıfına mensup personeli ve ceza infaz kurumu müdürü, infaz ve koruma başmemuru ve infaz ve koruma memuru unvanlı ceza infaz kurumu personeli, terör eylemleri nedeniyle hayatını kaybetmiş veya engelli hâle gelmiş olanlar ile Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna ait fabrika, işletme, müessese veya bağlı ortaklıklarda görevli olanlardan patlayıcı maddelerin üretimi, incelenmesi, muhafazası, nakli, imha edilmesi ve zararsız hâle getirilmesi sırasında oluşacak patlamalardan dolayı hayatını kaybedenlerden Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca hak sahibi olduğu belirlenerek Devlet Personel Başkanlığına bildirilen ve Başkanlıkça kura sonucu atama teklifi yapılanları atamak zorunda olduğu düzenlenmiştir.

32. CBK'nın 7. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın 69. maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen (j) bendiyle ilgili konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminde açıklanan gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

33. Kuralla aynı alanda hüküm ifade eden karşılaştırmaya esas olabilecek nitelikte, kanunla yapılan herhangi bir düzenleme tespit edilememiştir. Bu itibarla kuralın kanunda açıkça düzenlenen bir konuya ilişkin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

34. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasına aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

b. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

35. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

36. CBK'nın 7. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın 69. maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen (j) bendiyle ilgili içerik yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminde açıklanan gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

37. Kural kapsamında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Şehit Yakınları ve Gaziler Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri arasında sayılan hususların açık, net ve anlaşılır bir şekilde düzenlendiği anlaşılmaktadır. Bu itibarla kuralda belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerine aykırılık bulunmamaktadır.

38. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

D. CBK'nın 13. Maddesiyle (1) Numaralı CBK'nın Başlığı İle Birlikte Değiştirilen 77. Maddesinin (2) Numaralı Fıkrasının İncelenmesi

1. Anlam ve Kapsam

39. Kuralda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının hizmet birimlerinde olan Rehberlik ve Teftiş Başkanlığında 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin (KHK) ek 24. maddesine göre müfettiş ve müfettiş yardımcılarının istihdam edilebileceği hüküm altına alınmıştır.

40. Kuralın atıfta bulunduğu 375 sayılı KHK'nın "*Müfettiş, denetmen, denetçi, kontrolör, aktüer istihdamı*" başlıklı ek 24. maddesinin birinci fıkrasında bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilatlanmasına ilişkin CBK'larda öngörülmesi kaydıyla bakanlık, kurum ya da birim düzeyinde müfettiş, denetmen, denetçi, kontrolör, aktüer ile müfettiş yardımcısı, denetmen yardımcısı, denetçi yardımcısı, aktüer yardımcısı ve stajyer kontrolör istihdam edilebileceği düzenlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında merkez teşkilatına ait kadro veya pozisyonlarda istihdam edilecekler hakkında 657 sayılı Kanun'un ek 41. maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile yabancı dil şartı hariç olmak üzere beşinci fıkrasında yer alan hükümlerin kıyasen uygulanacağı belirtilmiş; üçüncü fıkrasında ise taşra teşkilatına ait kadro veya pozisyonlarda istihdam edilecekler hakkında 657 sayılı Kanun'un ek 41. maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile yabancı dil ve tez şartı hariç olmak ve yeterlik sınavı yazılı ve sözlü aşamalardan oluşmak üzere beşinci fıkrasında yer alan hükümlerin kıyasen uygulanacağı ifade edilmiştir. Maddenin beşinci fıkrasında istihdam edilen yardımcı veya stajyerlerden verilen ilave süre içerisinde tezlerini sunmayan veya ikinci defa hazırladıkları tezleri de kabul edilmeyenlerin, ikinci sınavda da başarı gösteremeyen veya sınav hakkını kullanmayanların, yardımcı veya stajyer unvanını kaybedenlerin kurumlarında durumlarına uygun kadro veya pozisyonlara atanacakları öngörülmüştür.

41. 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında kıyasen uygulanacağı belirtilen 657 sayılı Kanun'un "*Uzman istihdamı*" başlıklı ek 41. maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında uzman yardımcılığı kadrolarına giriş ve atanabilmek için 657 sayılı Kanun'un 48. maddesinde düzenlenen devlet memurluğuna atanacaklarda aranacak genel ve özel şartlara ek olarak yapılacak yarışma sınavına, sahip olunması gereken lisans eğitime, yarışma sınavının yazılı ve/veya sözlü olarak gerçekleştirilmesine, uzman yardımcılarının uzman kadrolarına atanabilmeleri için uzman yardımcısı olarak çalışılması gereken süreye, hazırlanacak uzmanlık tezine, yeterlilik sınavına, yabancı dil yeterlilik şartlarına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

2. İptal Talebinin Gerekçesi

42. Dava dilekçesinde özetle; kuralla münhasıran kanunla düzenlenmesi gereken konuda düzenleme yapıldığı, CBK çıkarma yetkisinin anayasal çerçeve dışında kullanıldığı, kuralla yürütme organına genel, sınırsız, esasları ve çerçevesi belirsiz bir düzenleme yetkisinin tanındığı, bu durumun Anayasa'nın bağlayıcılığı ve üstünlüğü ile kuvvetler ayrılığı ilkeleriyle bağdaşmadığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 6., 8., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. Kuralın Konu Bakımından Yetki Yönünden İncelenmesi

43. Dava dilekçesinde konu bakımından yetki yönünden kuralın Anayasa'nın 2., 6., 8. ve 128. maddelerine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de CBK'ya ilişkin konu bakımından yetki kuralları Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasında düzenlendiğinden bu husustaki inceleme anılan fıkra kapsamında yapılacaktır.

44. Kamu kurum ve kuruluşlarının kadrolarının ihdası veya iptali, başka bir deyişle kadro usulüne ilişkin düzenlemeler idarenin teşkilat yapısı ile ilgili olup idarenin kuruluş ve görevlerinin belirlenmesinin bir parçasını oluşturmaktadır (AYM, E.1965/32, K.1966/3, 4/2/1966; E. 2018/119, K. 2020/25, 11/6/2020, § 18; E.2020/8, K.2021/25, 31/3/2021, § 17).

45. Kural, Rehberlik ve Teftiş Başkanlığında müfettiş ve müfettiş yardımcılarının istihdamını öngörmektedir. Personel istihdamı da kadro ihdasının doğal bir sonucu olduğundan idarenin teşkilat yapısı ile ilgili olup idarenin kuruluş ve görevlerinin bir parçasını teşkil etmektedir. Bu yönüyle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının birinci cümlesi kapsamında *yürütme yetkisine ilişkin bir konuyu* düzenlemektedir.

46. Kural, Anayasa'nın CBK ile düzenlenmesi yasaklanan İkinci Kısım Birinci ve İkinci Bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle Dördüncü Bölümü'nde yer alan siyasi haklar ve ödevler ile ilgili herhangi bir düzenleme içermemektedir.

47. Anayasa'nın 106. maddesinin on birinci fıkrasında yer alan *“Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir.”* hükmü gereği Bakanlıklardan ayrı bir kamu tüzel kişiliği bulunmayan birimlerin görevleri, yetkileri ve yapısı gibi unsurların CBK'yla düzenlenmesi mümkündür.

48. Bir kamu kurumunda personel istihdam edilmesi ile o kurumun teşkilat yapısı arasında yakın bir ilişki olup istihdam hususu düzenlenmeden bir kurum ve kuruluşun teşkilatlanmasından söz edilemez. Bu itibarla Rehberlik ve Teftiş Başkanlığında müfettiş ve müfettiş yardımcısı istihdamını öngören kuralın Anayasa'nın 106. maddesinin on birinci fıkrasıyla bağlantılı olarak 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır (benzer yöndeki değerlendirme için bkz. AYM, E.2020/46, K.2023/149, 13/9/2023, § 126).

49. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesi uyarınca müfettiş ve müfettiş yardımcıları istihdam edilebilmesine ilişkin karşılaştırmaya esas olabilecek şekilde herhangi bir kanuni düzenleme tespit edilememiştir. Bu itibarla kuralın kanunda açıkça düzenlenen bir konuya ilişkin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

50. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasına aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, Yusuf Şevki HAKYEMEZ ile Kenan YAŞAR bu görüşe katılmamışlardır.

b. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

51. Dava konusu kuralla Rehberlik ve Teftiş Başkanlığında müfettiş ve müfettiş yardımcısı istihdam edilebileceği belirtilmiş, istihdama ilişkin usul ve esaslar hakkında da 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesine atıf yapılmıştır. Dolayısıyla dava konusu kuralda düzenlemeye konu olan bu alanda hukuk devletinin temel unsurlarından biri olan belirlilik ilkesinin gereği olarak kurallaştırmanın yapıldığından söz edilebilmesi için kuralın atıfta bulunduğu KHK hükmünde anılan personelin istihdamına ve bununla bağlantılı olarak hukuki statülerine ilişkin temel ilkelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuyla yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olarak belirlenmiş olması gerekir.

52. Bu bağlamda söz konusu KHK'nın ek 24. maddesinde, anılan madde kapsamında personel istihdamına ilişkin usul ve esaslar açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel şekilde tespit edildiğinden dava konusu kuralda bu yönüyle herhangi bir belirsizlik bulunmamaktadır.

53. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

E. CBK'nın 22. Maddesiyle (1) Numaralı CBK'nın Başlığı İle Birlikte Yeniden Düzenlenen 83. Maddesinin;

1. (1) Numaralı Fıkrasının İncelenmesi

a. Genel Açıklama

54. Kural Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nda 657 sayılı Kanun'un ek 41. maddesine göre Aile ve Sosyal Hizmetler Uzmanı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Uzman Yardımcısı istihdam edilebileceğini hükme bağlamaktadır.

55. Kuralın atıf yaptığı 657 sayılı Kanun'un ek 41. maddesinde Bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında uzman ve uzman yardımcısı istihdam edilmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Anılan maddenin ikinci ila altıncı fıkralarında uzman ve uzman yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma sınavı, tez hazırlama ve yeterlik sınavıyla ilgili düzenlemelere yer verilmiştir. Maddenin dokuzuncu fıkrasında ise uzman ve uzman yardımcılarının görev ve yetkilerine dair hükümlere yer verilmiş, bu kapsamda anılan fıkranın birinci cümlesinde bu madde kapsamında istihdam edilen uzman ve uzman yardımcılara teşkilatlanmaya ilişkin CBK'lerde öngörülmesi kaydıyla diğer görevlerinin yanı sıra yönetmelikle belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde araştırma, analiz, teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma yaptırılabilmesi belirtilmiştir.

56. Anılan hükümle kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen uzman ve uzman yardımcılarının görev ve yetkilerinin nitelik ve kapsamına ilişkin temel esasların belirlendiği, buna göre; araştırma, analiz, teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma yapabilme hususlarının da uzman ve uzman yardımcılarının görev ve yetki tanımı ile kapsamına dâhil edildiği, bununla birlikte her kurumun hizmet alanının böyle bir yetkinin kullanımını gerektirmeyebileceği de gözetilerek belli bir kurum bünyesinde istihdam edilen uzman ve uzman yardımcılarının anılan görev ve yetkileri kullanabilmesinin kurumların teşkilatlanmasına ilişkin CBK'larında bu hususun öngörülmesi kaydına bağlandığı anlaşılmaktadır.

b. İptal Talebinin Gerekçesi

57. Dava dilekçesinde özetle; CBK'nın 13. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 77. maddesinin (2) numaralı fıkrasına yönelik gerekçelerle kuralın Anayasa'nın 6., 7., 8., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

c. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

i. Kuralın Konu Bakımından Yetki Yönünden İncelenmesi

58. Dava dilekçesinde konu bakımından yetki yönünden kuralın Anayasa'nın 6., 7., 8. ve 128. maddelerine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de CBK'ya ilişkin konu bakımından yetki kuralları Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasında düzenlendiğinden bu husustaki inceleme anılan fıkra kapsamında yapılacaktır.

59. CBK'nın 13. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 77. maddesinin (2) numaralı fıkrasıyla ilgili konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminde açıklanan gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

60. Kuralla aynı alanda hüküm ifade eden karşılaştırmaya esas olabilecek nitelikte, kanun yapılan herhangi bir düzenleme tespit edilememiştir. Bu itibarla kuralın kanunda açıkça düzenlenen bir konuya ilişkin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

61. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasına aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, Yusuf Şevki HAKYEMEZ ile Kenan YAŞAR bu görüşe katılmamışlardır.

ii. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

62. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

63. CBK'nın 13. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 77. maddesinin (2) numaralı fıkrasıyla ilgili içerik yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminde açıklanan gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

64. Bu itibarla kural kapsamında Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında görev alacak uzman ve uzman yardımcılarının istihdamına ilişkin usul ve esasların kuralın atıfta bulunduğu 657 sayılı Kanun'un ek 41. maddesinde açık ve net olarak tespit edilmesi nedeniyle kuralda belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerine aykırı bir durum bulunmamaktadır.

65. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

2. (2) Numaralı Fıkrasının İncelenmesi

a. İptal Talebinin Gerekçesi

66. Dava dilekçesinde özetle; CBK'nın 13. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 77. maddesinin (2) numaralı fıkrasına yönelik gerekçelerle kuralın Anayasa'nın 6., 7., 8., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

b. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

67. Dava dilekçesinde konu bakımından yetki yönünden kuralın Anayasa'nın 6., 7., 8. ve 128. maddelerine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de CBK'ya ilişkin konu bakımından yetki kuralları Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasında düzenlendiğinden bu husustaki inceleme anılan fıkra kapsamında yapılacaktır.

68. Kuralda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında görevi aile ve sosyal hizmetler uzmanı ile aile ve sosyal hizmetler uzman yardımcısının, mali ve sosyal hak ve yardımlar ile diğer özlük haklar bakımından 375 sayılı KHK'nın ek 30. maddesi uyarınca adalet uzmanı ve adalet uzman yardımcısına denk olduğu düzenlenmiştir.

69. Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci cümlesinde Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın Birinci ve İkinci Bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile Dördüncü Bölümü'nde yer alan siyasi haklar ve ödevlerin CBK'yla düzenlenemeyeceği, üçüncü cümlesinde ise münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda CBK çıkarılamayacağı hüküm altına alınmıştır.

70. Anayasa Mahkemesi daha önce verdiği bir kararda memurlar ve diğer kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarıyla ilgili hükümlerin mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğini, özlük işlerinin de Anayasa'nın 128. maddesi gereğince kanunla düzenlenmesi gerektiğini bu nedenle anılan hususların Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümleleri uyarınca CBK ile düzenlenemeyeceğini belirtmiştir (AYM, E.2018/123, K.2022/138, 9/11/2022, §§ 74-79). Dava konusu kuralda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında istihdam edilen aile ve sosyal hizmetler uzmanı ile aile ve sosyal hizmetler uzman yardımcısının mali ve sosyal haklarıyla diğer özlük işlerine yönelik düzenlemeye yer verilmektedir. Dolayısıyla dava konusu kural yönünden anılan karardan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır.

71. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlelerine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlelerine aykırı görülerek iptal edildiğinden kuralın ayrıca konu bakımından yetki yönünden aynı fıkranın birinci ve dördüncü cümleleri yönünden incelenmesine gerek görülmemiştir.

Kural konu bakımından yetki yönünden Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlelerine aykırı görülerek iptal edildiğinden içerik yönünden incelenmemiştir.

F. CBK'nın 23. Maddesiyle (1) Numaralı CBK'nın Başlığı İle Birlikte Değiştirilen 84. Maddesinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gereکçesi

72. Dava dilekçesinde özetle; kuralla Cumhurbaşkanına temel ilkeleri CBK ile belirlenmemiş bir yetki verildiği, kamu tüzel kişiliklerinin kurulması, kaldırılması ve devrinin Cumhurbaşkanı kararı ile yapılamayacağı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 8., 106. ve 123. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

73. Dava dilekçesinde konu bakımından yetki yönünden kuralın Anayasa'nın 8., 106. ve 123. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de CBK'ya ilişkin konu bakımından yetki kuralları Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasında düzenlendiğinden ve 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi gözetilerek kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrası yönünden incelenmiştir.

74. Kuralda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının taşra teşkilatında yer alan sosyal hizmet kuruluşlarının Cumhurbaşkanı kararıyla belirlenecek esaslar çerçevesinde il özel idareleri, belediyeler ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredilebileceği düzenlenmiştir.

75. Kural uyarınca Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının taşra teşkilatında yer alan sosyal hizmet kuruluşları merkezî idare bünyesindeki diğer bakanlıkların taşra teşkilatına veya merkezî idare dışında kalan diğer kamu tüzel kişiliklerine de devredilebilecektir.

76. Anayasa'nın 127. maddesinin ikinci fıkrasında mahallî idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkilerinin kanunla düzenleneceği belirtilmiş, altıncı fıkrasında da merkezî idare ile karşılıklı bağ ve ilgilerinin kanunla düzenlenmesi öngörülmüştür. Bu açıdan bakıldığında dava konusu kuralla Bakanlığın taşra teşkilatında yer alan sosyal hizmet kuruluşlarının il özel idareleri ve belediyelere devrine ilişkin hususların münhasıran kanunla düzenlenmesi gerekmektedir.

77. Öte yandan, Anayasa'nın 123. maddesinde de idarenin kuruluş ve görevleriyle bir bütün olduğu ve kanunla düzenleneceği öngörüldükten sonra idarenin kuruluş ve görevlerinin merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayandığı hükme bağlanmıştır. İdarenin bütünlüğü ilkesiyle idari görevleri yerine getiren kurumlar arasında birliğin sağlanması ve idari yapı içinde yer alan kurumların bir bütünlük içinde çalışması öngörülmektedir. Bu ilke, merkezin denetimi ve gözetimi ile hayata geçirilmekte ve yönetimde bütünlüğü sağlamak için başlıca iki hukuksal araç olan *hiyerarşi* ve *idari vesayet* kullanılmaktadır. Hiyerarşi, hem merkezî yönetim içinde yer alan örgütler ve bunlara bağlı birimler arasındaki hem de yerinden yönetim kuruluşlarının kendi içindeki bütünleşmeyi sağlamaktadır. İdari vesayet ise merkezî yönetim ile yerinden yönetim kuruluşları arasındaki bütünleşmeyi sağlayan araçtır (AYM, E.2018/15, K.2018/78, 5/7/2018, § 7).

78. Yerinden yönetim kuruluşları, yerel ve hizmet yerinden yönetim kuruluşları olarak ikiye ayrılmaktadır. Anayasa'da belirtilenler dışında kalan *hizmet yerinden yönetim kuruluşları*, Anayasa'nın 123. maddesine dayanılarak *kamu tüzel kişiliği* biçiminde kurulmaktadır. Kamu tüzel kişiliğini haiz olunması, *idari ve mali özerkliğe* sahip olmayı zorunlu kılmaktadır. Zira tüzel kişilik, özünde, merkezî idareden bağımsız karar alabilmeyi gerektirmektedir (AYM, E.2018/7, K.2018/80, 5/7/2018, §§ 30-44). Dolayısıyla kuralla Bakanlığın taşra teşkilatında yer alan sosyal hizmet kuruluşlarının il özel idareleri ve belediyelerin yanı sıra kamu tüzel kişiliğini haiz olan kamu kurum ve kuruluşlarına devrine ilişkin hususların da münhasıran kanunla düzenlenmesi gerekmektedir.

79. Anayasa koyucunun bir konunun kanunla düzenlenmesini özel olarak öngörmesi bu alanın münhasıran kanunla düzenlenmesini istediği anlamına gelmektedir. Bu kapsamda Anayasa'da kanunla düzenlenmesi öngörülen bir konuda CBK çıkarılamaz. Bununla birlikte Anayasa'da CBK'larla düzenleneceği özel olarak öngörülen konulara ilişkin Anayasa hükümlerinin açıkça izin verdiği hususlarda ise CBK'larla düzenleme yapılabilir (AYM, E.2019/90, K.2023/51, 22/3/2023, § 23).

80. Bu itibarla münhasıran kanunla düzenleme yapılması gereken konuda CBK ile kural ihdas edildiği anlaşılmaktadır.

81. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı görülerek iptal edildiğinden kuralın ayrıca konu bakımından yetki yönünden aynı fıkranın birinci, ikinci ve dördüncü cümleleri yönünden incelenmesine gerek görülmemiştir.

Kural, konu bakımından yetki yönünden Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı görülerek iptal edildiğinden içerik yönünden incelenmemiştir.

G. CBK'nın 24. Maddesiyle (1) Numaralı CBK'nın Başlığı İle Birlikte Yeniden Düzenlenen 85. Maddesinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

82. Dava dilekçesinde özetle; kuralla Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde kurulması öngörülen döner sermaye işletmesine sermaye tahsis edilmesinin vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kapsamında olduğu, döner sermayeye ödenek aktarılmasının bütçe hakkıyla da bağlantısı olduğu, bu işletmelere sermaye tahsisi konusunda kanunda açık düzenlemeler bulunduğu belirtilerek kuralın Anayasa'nın 7., 73., 104. ve 161. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

83. Dava dilekçesinde konu bakımından yetki yönünden kuralların Anayasa'nın 7., 73. ve 161. maddelerine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de CBK'ya ilişkin konu bakımından yetki kuralları Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasında düzenlendiğinden bu husustaki inceleme anılan fıkra kapsamında yapılacaktır.

84. (1) numaralı CBK'nın dava konusu 85. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına döner sermaye işletmeleri kurabilme yetkisi verilmiştir. Maddenin (2) numaralı fıkrasında, döner sermayenin; bütçeye bu amaçla konulacak ödeneklerle aynı yardımlar, döner sermaye faaliyetlerinden elde edilecek karlar, bağış ve yardımlardan oluşacağı belirtilmiş, (3) ve (4) numaralı fıkralarında bağış ve yardımların tahsis olunan sermaye ile sınırlı olmaksızın tahsis olunan sermaye tutarına, döner sermayenin işletilmesinden doğan karların ve ödenmiş sermayenin ise tahsis edilen sermaye tutarına ulaşınca kadar döner sermayeye ekleneceği düzenlenmiştir. Maddenin (5) numaralı fıkrasında da ise işletmelerin faaliyet alanları, gelirleri, giderleri ve denetimi ile ilgili hususların Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenmesi öngörülmüştür.

85. Kamu kurumları bünyesinde kurulan döner sermaye işletmeleri, ilgili kurumların genel idare esaslarına göre yürütülmesi mümkün olmayan fiyatlandırılabilir nitelikteki mal ve hizmet üretimini gerçekleştirmek amacıyla kurulan kuruluşlardır. Nitekim 1/5/2007 tarihli ve 26509 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 3. maddesinde de benzer bir tanıma yer verilerek bu işletmelerin kamu idarelerine kanunlarla verilen asli ve sürekli kamu görevlerine bağlı olarak ortaya çıkan ve genel idare esaslarına göre yürütülmesi mümkün olmayan mal ve hizmet üretimine ilişkin faaliyetleri gerçekleştirmek amacıyla kurulan ve genel bütçeden belli bir miktarda sermaye tahsis edilen işletmeler olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla bu işletmelerin belli bir sermaye ile kurulan ve kâr-zarar hesabına göre faaliyette bulunan kuruluşlar olduğunu söylemek mümkündür (AYM, E.2020/52, K.2023/223, 27/12/2023, § 95).

86. Dava konusu kuralda öngörülen döner sermaye işletmesinin benzer amaçlarla faaliyette bulunacağı ve söz konusu faaliyetlerin kamu gelir ve giderleriyle doğrudan ilgisinin bulunduğu ayrıca bu kapsamda elde edilecek gelirlerin de kamu geliri niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır.

87. Anayasa'nın 106. maddesinin on birinci fıkrası uyarınca Bakanlıkların ve bakanlıkların bağlı kuruluşlarının kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulmasına ilişkin düzenlemelerin CBK ile yapılması mümkündür. Ancak kamu gelirlerine yönelik hususların teşkilatlanmanın zorunlu bir unsuru olduğu söylenemez (AYM, E.2019/87, K.2022/158, 13/12/2022, § 136-140). Bu itibarla döner sermaye işletmesinin faaliyeti neticesi elde edilecek gelirin kamu geliri niteliğinde olduğu gözetildiğinde işletmenin kuruluşu, sermaye yapısı, gelir getirici faaliyetlerine yönelik düzenlemelerin de münhasıran kanunla düzenlenmesi gerekmektedir (AYM, E.2020/52, K.2023/223, 27/12/2023, § 97).

88. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı görülerek iptal edildiğinden kuralın ayrıca konu bakımından yetki yönünden aynı fıkranın birinci, ikinci ve dördüncü cümleleri yönünden incelenmesine gerek görülmemiştir.

Kural, konu bakımından yetki yönünden Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı görülerek iptal edildiğinden içerik yönünden incelenmemiştir.

Ğ. CBK'nın 27. Maddesiyle (1) Numaralı CBK'nın Başlığı İle Birlikte Değiştirilen 87. Maddesinin (2) Numaralı Fıkrasının İkinci Cümlesinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

89. Dava dilekçesinde özetle; CBK'nın 13. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 77. maddesinin (2) numaralı fıkrasına yönelik gerekçelerle kuralın Anayasa'nın 2., 6., 7., 8., 11., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

90. Dava dilekçesinde konu bakımından yetki yönünden kuralın Anayasa'nın 6., 7., 8., 11. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de CBK'ya ilişkin konu bakımından yetki kuralları Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasında düzenlendiğinden bu husustaki inceleme anılan fıkra kapsamında yapılacaktır.

91. (1) numaralı CBK'nın 87. maddesinin (1) numaralı fıkrasında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının (Bakanlık) merkez ve yurtdışı teşkilatından oluşacağı belirtilmiştir.

92. Anılan maddenin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde Bakanlığın mevzuattan kaynaklanan ve taşrada yürütülmesi gereken görevlerini Bakanlık bağlı ve ilgili kuruluşlarının taşra teşkilatları aracılığıyla yürütebileceği düzenlenmiştir. Anılan fıkranın dava konusu ikinci cümlesinde ise fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

93. CBK'nın 23. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 84. maddesiyle ilgili konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminde açıklanan gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

94. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının ilgili kuruluşları olan Türkiye İş Kurumunun (4) numaralı CBK'nın 615. maddesinin (2) numaralı fıkrası, Mesleki Yeterlilik Kurumunun anılan CBK'nın 239. maddesinin (1) numaralı fıkrası, Sosyal Güvenlik Kurumunun ise yine (4) numaralı CBK'nın 403. maddesinin (2) numaralı fıkrası kapsamında tüzel kişiliği haiz, idari ve mali özerkliğe sahip olduklarında şüphe bulunmamaktadır.

95. Bakanlığın bağlı ve ilgili kuruluşları, tüzel kişiliği bulunan hizmet yerinden yönetim kuruluşlarıdır. Merkezî idarenin bu kuruluşlar üzerinde Anayasa'nın 123. maddesi uyarınca idari vesayet yetkisi bulunmaktadır. Anılan madde gereği idari vesayete ilişkin yetkinin kullanılmasına ilişkin usul ve esasların da kanunla düzenlenmesi gerekmektedir. Diğer bir ifadeyle tüzel kişiliği bulunan ve idari özerkliğe sahip hizmet yerinden yönetim kuruluşu olan bağlı ve ilgili kuruluşların idari özerkliğine müdahale teşkil eden bu yetkinin usul ve esaslarının münhasıran kanunla düzenlenmesi gerekmektedir.

96. Bu itibarla Bakanlığın kendi belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde mevzuattan kaynaklanan ve taşrada yürütülmesi gereken görevlerinin Bakanlığa bağlı ve ilgili kuruluşlarının taşra teşkilatları aracılığıyla yürütebilmesine imkân tanıyan kural idari vesayet yetkisinin kullanımına yönelik olduğundan münhasıran kanunla düzenlenmesi gerekmektedir.

97. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırıdır. İptali gerekir.

Muhterem İNCE ile Yılmaz AKÇİL bu görüşe katılmamışlardır.

Kural Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı görülerek iptal edildiğinden kuralın ayrıca konu bakımından yetki yönünden aynı fıkranın birinci, ikinci ve dördüncü cümleleri yönünden incelenmesine gerek görülmemiştir.

Kural, konu bakımından yetki yönünden Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı görülerek iptal edildiğinden içerik yönünden incelenmemiştir.

H. CBK'nın 35. Maddesiyle (1) Numaralı CBK'nın Başlığı İle Birlikte Değiştirilen 95. Maddesinin (2) Numaralı Fıkrasının İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

98. Dava dilekçesinde özetle; CBK'nın 13. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 77. maddesinin (2) numaralı fıkrasına yönelik gerekçelerle kuralın Anayasa'nın 6., 7., 8., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. Kuralın Konu Bakımından Yetki Yönünden İncelenmesi

99. Dava dilekçesinde konu bakımından yetki yönünden kuralın Anayasa'nın 6., 7., 8. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de CBK'ya ilişkin konu bakımından yetki kuralları Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasında düzenlendiğinden bu husustaki inceleme anılan fıkra kapsamında yapılacaktır.

100. Kuralda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının hizmet birimlerinden olan Rehberlik ve Teftiş Başkanlığında 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesine göre müfettiş ve müfettiş yardımcısı istihdam edilebileceği hüküm altına alınmıştır.

101. CBK'nın 13. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 77. maddesinin (2) numaralı fıkrasıyla ilgili konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminde açıklanan gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

102. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasına aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, Yusuf Şevki HAKYEMEZ ile Kenan YAŞAR bu görüşe katılmamışlardır.

b. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

103. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

104. CBK'nın 13. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 77. maddesinin (2) numaralı fıkrasıyla ilgili içerik yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminde açıklanan gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

105. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

I. CBK'nın 37. Maddesiyle (1) Numaralı CBK'ya Eklenen 96/E Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (a) Bendinde Yer Alan "...Bakanlıkça belirlenecek..." İbaresinin İncelenmesi

1. Genel Açıklama

106. (1) numaralı CBK'nın dava konusu kuralın da yer aldığı 96/E maddesinde Çalışma Meclisinin kuruluşu, görev ve yetkilerine ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Maddenin (1) numaralı fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde Çalışma Meclisinin kimlerden oluşacağı belirtilmiştir. Buna göre Çalışma Meclisi; bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarından iştirak edecek birer temsilci ile üniversitelerin iş hukuku, sosyal ekonomi, çalışma ekonomisi, sosyal siyaset, iş fizyolojisi, iş sağlığı ve güvenliği ve gündemindeki konularla ilgili dallardan Yükseköğretim Kurulunca seçilecek öğretim üyeleri ve işveren sendikaları konfederasyonları, en fazla üyeye sahip işçi sendikaları konfederasyonu, diğer işçi ve kamu görevlileri sendikaları konfederasyonları, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve gündemindeki konularla ilgili olarak çağırılan kamu ve özel kurum ve kuruluşları, meslek odaları ve sivil toplum örgütleri temsilcilerinden oluşmaktadır.

107. Anılan maddenin (2) numaralı fıkrasında Çalışma Meclisinin, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca (Bakanlık) tespit edilen gün ve gündeme göre toplanıp, gündemdeki konular hakkında inceleme ve görüşmelerde bulunarak düşüncelerini bildirmekle görevli olduğu belirtilmiştir.

108. Çalışma Meclisiyle ilgili (1) numaralı CBK'nın 96/E maddesi ihdas edilmeden önce anılan platform 9/1/1985 tarihli ve 3146 sayılı Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Alanında Bazı Mali Hükümler Hakkında Kanun'un mülga 26. maddesinde düzenlenmiştir.

109. 3146 sayılı Kanun'un mülga 26. maddesi ile (1) numaralı CBK'nın 96/E maddesi arasında Çalışma Meclisini oluşturan kurum ve kuruluş temsilcilerinin belirlenme usulü itibarıyla bazı farklılıklar bulunmaktadır. 3146 sayılı Kanun'da Çalışma meclisine katılacak kurum ve kuruluşlar tespit edildiği halde (1) numaralı CBK'da temsilci belirleme yetkisi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına verilmiştir.

2. İptal Talebinin Gerekçesi

110. Dava dilekçesinde özetle; CBK'nın 13. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 77. maddesinin (2) numaralı fıkrasına yönelik gerekçelerle kuralın Anayasa'nın 2., 6., 8., 104. ve 106. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

111. Dava dilekçesinde konu bakımından yetki yönünden kuralın Anayasa'nın 6., 8. ve 106. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de CBK'ya ilişkin konu bakımından yetki kuralları Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasında düzenlendiğinden bu husustaki inceleme anılan fıkra kapsamında yapılacaktır.

112. (1) numaralı CBK'nın 96/E maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı (Bakan) veya bakan yardımcısının başkanlığında Bakanlıkça belirlenecek bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarından iştirak edecek birer temsilcinin Çalışma Meclisinde yer alması öngörülmektedir. Dava konusu kural anılan bentte yer alan “...*Bakanlıkça belirlenecek...*” ibaresidir. Kurala göre Bakanlıkça belirlenecek bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarından iştirak edecek birer temsilci Çalışma Meclisinde yer alacaktır.

113. Çalışma Meclisinin oluşumu, görev ve yetkileri ile üye yapısı dikkate alındığında merkezî idare içinde yer alan, tüzel kişiliği bulunmayan Cumhurbaşkanlığı veya herhangi bir bakanlık teşkilatına dâhil olmayan kendine özgü bir idari birim olduğu anlaşılmaktadır.

114. Kamu tüzel kişiliği bulunmayan, herhangi bir bakanlığın merkez teşkilatına da dâhil olmayan idari bir birimin kuruluşu ile görev ve yetkilerinin CBK'yla düzenlenmesi Anayasa'nın

106. maddesinin on birinci fıkrasında CBK'yla düzenleme yapılmasına imkân tanınan Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulmasıyla ilgisinin olduğu söylenemez. Ayrıca bu hususun Anayasa'da CBK ile düzenleneceği özel olarak öngörülen diğer konulardan olmadığı açıktır. Dolayısıyla kamu tüzel kişiliği bulunmayan ve Cumhurbaşkanlığı veya herhangi bir bakanlık teşkilatına dâhil olmayan Çalışma Meclisinin oluşumunun Anayasa'da CBK ile düzenleneceği özel olarak öngörülen konular içinde yer almamaktadır (AYM, E.2021/88, K.2021/105, 30/12/2021, § 21).

115. Bu itibarla Çalışma Meclisinde yer alacak temsilcilerin geldiği bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşların Bakanlıkça belirlenmesine imkân tanıyan kuralın Anayasa'nın 123. maddesi uyarınca münhasıran kanunla düzenlenmesi gerekmektedir.

116. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırıdır. İptali gerekir.

Rıdvan GÜLEÇ, Selahaddin MENTEŞ, Basri BAĞCI, Muhterem İNCE ile Yılmaz AKÇİL bu görüşe katılmamışlardır.

Kural Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı görülerek iptal edildiğinden ayrıca aynı fıkranın birinci, ikinci ve dördüncü cümleleri yönünden incelenmemiştir.

Kural, konu bakımından yetki yönünden Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı görülerek iptal edildiğinden içerik yönünden incelenmemiştir.

İ. CBK'nın 37. Maddesiyle (1) Numaralı CBK'ya Eklenen 96/G Maddesinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

117. Dava dilekçesinde özetle; CBK'nın 13. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 77. maddesinin (2) numaralı fıkrasına yönelik gerekçelerle kuralın Anayasa'nın 6., 7., 8., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. Kuralın Konu Bakımından Yetki Yönünden İncelenmesi

118. Dava dilekçesinde konu bakımından yetki yönünden kuralın Anayasa'nın 6., 7., 8. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de CBK'ya ilişkin konu bakımından yetki kuralları Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasında düzenlendiğinden bu husustaki inceleme anılan fıkra kapsamında yapılacaktır.

119. (1) numaralı CBK'nın "*Uzman istihdamı*" başlıklı 96/G maddesinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında, 657 sayılı Kanun'un ek 41. maddesine göre çalışma uzmanı ile çalışma uzman yardımcısının istihdam edilebileceği hükme bağlanmıştır.

120. CBK'nın 13. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 77. maddesinin (2) numaralı fıkrasıyla ilgili konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminde açıklanan gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

121. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasına aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, Yusuf Şevki HAKYEMEZ ile Kenan YAŞAR bu görüşe katılmamışlardır.

b. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

122. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmiştir.

123. CBK'nın 13. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 77. maddesinin (2) numaralı fıkrasıyla ilgili içerik yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminde açıklanan gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

124. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

J. CBK'nın 37. Maddesiyle (1) Numaralı CBK'ya Eklenen 96/Ğ Maddesinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

125. Dava dilekçesinde özetle; CBK'nın 24. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte yeniden düzenlenen 85. maddesine yönelik gerekçelerle kuralın Anayasa'nın 7., 73., 104. ve 161. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

126. Dava dilekçesinde konu bakımından yetki yönünden kuralın Anayasa'nın 7., 73. ve 161. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de CBK'ya ilişkin konu bakımından yetki kuralları Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasında düzenlendiğinden bu husustaki inceleme anılan fıkra kapsamında yapılacaktır.

127. (1) numaralı CBK'nın dava konusu 85. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, Bakanlığa döner sermaye işletmeleri kurabilme yetkisi verilmiştir. Maddenin (2) numaralı fıkrasında, döner sermayenin; bütçeye bu amaçla konulacak ödeneklerle aynı yardımlar, döner sermaye faaliyetlerinden elde edilecek karlar, bağış ve yardımlardan oluşacağı belirtilmiştir. Anılan maddenin (3) numaralı fıkrasında bağış ve yardımların tahsis olunan sermaye ile sınırlı olmaksızın tahsis olunan sermaye tutarına ekleneceği, (4) numaralı fıkrasında ise döner sermayenin işletilmesinden doğan karların ve ödenmiş sermayenin tahsis edilen sermaye tutarına ulaşınca kadar döner sermayeye ekleneceği düzenlenmiştir. Maddenin (5) numaralı fıkrasında da işletmelerin faaliyet alanlarının, gelirlerinin, giderlerinin ve denetimi ile ilgili hususların Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenmesi öngörülmüştür.

128. CBK'nın 24. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte yeniden düzenlenen 85. maddesiyle ilgili konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminde açıklanan gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

129. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı görülerek iptal edildiğinden kuralın ayrıca konu bakımından yetki yönünden aynı fıkranın birinci, ikinci ve dördüncü cümleleri yönünden incelenmesine gerek görülmemiştir.

Kural, konu bakımından yetki yönünden Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı görülerek iptal edildiğinden içerik yönünden incelenmemiştir.

K. CBK'nın 52. Maddesinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

130. Dava dilekçesinde özetle; idarenin bütünlüğü içerisinde yer alan, genel idare esaslarına göre yürütülmekte olan kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden kamu görevlilerinin kadrolarının ihdasına ve iptaline ilişkin hükümlerin kanunla düzenlenmesi gerektiği, münhasıran kanunla düzenlenmesi gereken bir konuda CBK çıkarıldığı, CBK çıkarma yetkisinin anayasal çerçeve dışında kullanıldığı, yürütme organına genel, sınırsız, esasları ve çerçevesi belirsiz bir düzenleme yetkisinin tanındığı, bu durumun yasama yetkisinin devredilemezliği, Anayasa'nın bağlayıcılığı ve üstünlüğü ile kuvvetler ayrılığı ilkeleriyle bağdaşmadığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 2., 6., 7., 8., 11., 104., ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. Kuralın Konu Bakımından Yetki Yönünden İncelenmesi

131. Dava dilekçesinde konu bakımından yetki yönünden kuralın Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 2., 6., 7., 8., 11. ve 128. aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de CBK'ya ilişkin konu bakımından yetki kuralları Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasında düzenlendiğinden bu husustaki inceleme anılan fıkra kapsamında yapılacaktır.

132. CBK'nın dava konusu 52. maddesinin (1) numaralı fıkrasında (73) numaralı CBK'nın geçici 1. maddesine göre devredilen kadro ve pozisyonlar, (2) numaralı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin eki cetvellere ilgisine göre “*Aile Ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı*” ve “*Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı*” bölümleri olarak eklendiği, (2) numaralı CBK'nın eki cetvellerde yer alan mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına ait bölümler kadro ve pozisyonlarının ise geçici 1. maddeye göre devir işlemlerinin tamamlandığı tarih itibarıyla yürürlükten kalkmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

133. Anılan maddenin (2) numaralı fıkrasında da CBK'ya ekli listede yer alan kadroların ihdas edilerek (2) numaralı CBK'nın Eki (1) Sayılı Cetvel'in Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenliği Bakanlığı bölümlerine eklenmesi öngörülmüştür.

134. Kuralda Bakanlıkların merkez teşkilatına ait kadro ihdası ve iptaline ilişkin düzenlemelerin anılan Bakanlıkların teşkilat yapısıyla ilgili olduğu dolayısıyla belirtilen hususların CBK ile düzenlenebileceği anlaşılmaktadır.

135. Bu itibarla kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının birinci, ikinci ve üçüncü cümlelerine aykırı bir düzenleme içermemektedir.

136. Kuralla aynı alanda hüküm ifade eden karşılaştırmaya esas olabilecek nitelikte, kanunla yapılan herhangi bir düzenleme tespit edilememiştir. Bu itibarla kuralın kanunda açıkça düzenlenen bir konuya ilişkin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

137. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasına aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, Yusuf Şevki HAKYEMEZ ile Kenan YAŞAR bu görüşe katılmamışlardır.

b. Kuralın İçerik Yönünden İncelenmesi

138. CBK'nın 13. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 77. maddesinin (2) numaralı fıkrasıyla ilgili içerik yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminde açıklanan gerekçeler dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

139. Kuralla ihdas ve iptal edilen Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenliği Bakanlığı ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına ilişkin kadroların sayıları açık, net ve anlaşılır bir şekilde düzenlendiğinden kuralda belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerine aykırılık bulunmamaktadır.

140. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

L. CBK'nın Geçici 1. Maddesinin (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10) ve (15) Numaralı Fıkralarının İncelenmesi

1. Anlam ve Kapsam

141. CBK'nın geçici 1. maddesinin dava konusu (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10) ve (15) numaralı fıkralarında kapatılan Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı kadrolarında görev yapmakta iken kadro ve pozisyonları kaldırılan personelin atanacakları kadro ve pozisyonlar, atanma usul ve esasları ile özlük haklarına ilişkin düzenlemeler öngörülmektedir.

142. Buna göre geçici 1. maddenin dava konusu;

- (2) numaralı fıkrasında mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı birimlerinde veya bu birimlere ilişkin servislerde/kuruluşlarda görev yapan (aylıksız izinde bulunanlar dâhil) personelin, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla görev yapmakta oldukları birimlerin ve/veya bu birimlere verilmiş olan görevlerin bu CBK hükümlerine göre bünyesine dâhil olduğu veya bünyesinde düzenlendiği bakanlığa, birimlerinin merkez, taşra veya yurtdışı teşkilatında bulunması hususu esas alınmak suretiyle, mevcut statü, kadro ve pozisyonlarıyla birlikte devredilmiş sayılacağı, bununla birlikte mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Personel Genel Müdürlüğü, (3) numaralı fıkra saklı kalmak kaydıyla Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı, Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı, Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği ve Özel Kalem Müdürlüğünde görev yapan personelin mevcut statü, kadro veya pozisyonlarıyla birlikte hangi bakanlığa devredilmiş sayılacağının Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı arasında düzenlenen protokolle belirleneceği ve devir işlemlerinde geçici görev, görevlendirme veya vekâlet usulüyle çalışan personel için asıl görev yerleri/kadro veya pozisyonlarının bulunduğu birimin esas alınacağı,

- (3) numaralı fıkrasında mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Rehberlik ve Teftiş Başkanlığında başdenetçi, denetçi ve denetçi yardımcısı unvanlı kadrolarda bulunanların kadro unvanlarının sırasıyla başmüfettiş, müfettiş ve müfettiş yardımcısı unvanıyla değiştirildiği ve bunların kadrolarıyla birlikte Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına; iş başmüfettişi, iş müfettişi ve iş müfettiş yardımcısı unvanlı kadrolarda bulunanların ise kadrolarıyla birlikte Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına devredilmiş sayılacağı,

- (4) numaralı fıkrasında (2) numaralı fıkra göre devredilen personelden aile, çalışma ve sosyal hizmetler uzmanı ile aile, çalışma ve sosyal hizmetler uzman yardımcılarının kadro unvanlarının, devredildikleri bakanlık için düzenlenen aynı nitelikteki durumlarına uygun kadronun unvanıyla değiştirilmiş sayılacağı, bunların ve (3) numaralı fıkra göre başmüfettiş, müfettiş ve müfettiş yardımcısı unvanı alanların önceki kadro unvanlarında geçirdikleri sürelerin yeni kadro unvanlarında geçmiş sayılacağı,

- (5) numaralı fıkrasında mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yönetici kadrolarında veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarında bulunup 657 sayılı Kanun'un 36. maddesinin "*Ortak Hükümler*" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde belirtilen unvanlı kadroları ihraz etmiş olanlardan ihraz ettikleri kadro unvanları bu maddeye göre değişenlerin, mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında son görev yaptıkları birime göre bu CBK gereğince belirlenen yeni kadro unvanını ihraz etmiş sayılacağı

- (6) numaralı fıkrasında kadro ve pozisyon unvanlarının, bu CBK ile düzenlenen birimlerinin adlarıyla aynı olanlardan, birim adları değişmiş olanların kadro ve pozisyon unvanlarının da aynı şekilde değişmiş sayılacağı,

- (7) numaralı fıkrasında CBK hükümleri uyarınca kadro veya pozisyon unvanları değişen veya değişmiş sayılanların önceki kadro veya pozisyon unvanlarına ilişkin olarak mevzuatta yapılmış olan atıfların yeni kadro veya pozisyon unvanlarına yapılmış sayılacağı,

- (8) numaralı fıkrasında mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında bulunan personelden, başka birimlerde ya da diğer kamu kurum ve kuruluşunda görevli olanların, görevlendirmeye ilişkin ilgili mevzuatında öngörülen süre geçmemek üzere haklarında yeni bir işlem tesis edilinceye kadar mevcut görevlerine devam edecekleri,

- (9) numaralı fıkrasında mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında 657 sayılı Kanun'un 89. maddesine göre ek ders ücreti karşılığı görevli olanların Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında mevcut görevlerine devam edecekleri,

- (10) numaralı fıkrasında unvanı veya görev yaptığı birim ya da bakanlığı değişenlerden mali hakları hususunda haklarında 375 sayılı KHK'nın geçici 12. maddesi veya ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulananlar hakkında anılan düzenlemelerin uygulanmasına devam edileceği,

- (15) numaralı fıkrasında mülga Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının döner sermaye işletmelerinin, her türlü taşınır, araç, gereç ve malzeme, demirbaş ve taşıtlar, her türlü borç ve alacaklar, hak ve yükümlülükler, yazılı ve elektronik ortamdaki her türlü kayıtlar ve dokümanları ve kadro ve pozisyonlarında bulunan personeli ile birlikte hangi bakanlığa devredileceğinin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı arasında düzenlenen protokolle belirleneceği

hükme bağlanmıştır.

2. İptal Talebinin Gerekçesi

143. Dava dilekçesinde özetle; CBK'nın 52. maddesine yönelik gerekçelerle kuralın Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 2., 6., 7., 8., 11., 104. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. (10) Numaralı Fıkra

144. Dava dilekçesinde konu bakımından yetki yönünden kuralın Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 2., 6., 7., 8., 11. ve 128. maddelerine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de CBK'ya ilişkin konu bakımından yetki kuralları Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasında düzenlendiğinden bu husustaki inceleme anılan fıkra kapsamında yapılacaktır.

145. Kuralla, geçici 1. madde kapsamında unvanı veya görev yaptığı birim ya da bakanlığı değişenlerden mali hakları hususunda haklarında 375 sayılı KHK'nın geçici 12. maddesi veya ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulananlarla ilgili olarak anılan düzenlemelerin uygulanmasına devam edileceği düzenlenmiştir.

146. Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkı, ekonomik değer ifade eden ve parayla değerlendirilebilen her türlü mal varlığı hakkını kapsamaktadır (AYM, E.2015/39, K.2015/62, 1/7/2015, § 20). Bu bağlamda mülk olarak değerlendirilmesi gerektiğinde kuşku bulunmayan menkul ve gayrimenkul mallar ile bunların üzerinde tesis edilen sınırlı ayni haklar ve fıkri hakların yanı sıra icrası kabil olan her türlü alacak da mülkiyet hakkının kapsamına dâhildir (*Mahmut Duran ve diğerleri*, B. No: 2014/11441, 1/2/2017, § 60).

147. Anayasa Mahkemesinin norm denetimi ve bireysel başvuruya ilişkin kararlarında da kişilere ödenmesi öngörülen ücret, maaş, yaşlılık aylığı, emeklilik ikramiyesi ve kıdem tazminatı gibi ödemeler mülkiyet hakkı kapsamında değerlendirilmektedir (norm denetimine konu karar için bkz. AYM, E.2019/50, K. 2019/96, 25/12/2019, § 13; bireysel başvuruya konu kararlar için bkz. *Ayten Yeğenoğlu*, B. No: 2015/1685, 23/5/2018, § 32; *Naci Altınbulduk*, B. No: 2017/38608, 11/12/2019, § 19; *Muzaffer Peker*, B. No: 2016/7192, 7/11/2019, § 30).

148. (73) numaralı CBK'nın geçici 1. madde kapsamında unvanı veya görev yaptığı birim ya da bakanlığı değişenlerin mali hakları hususunda düzenleme yapan kural Anayasa'nın İkinci Kısmı'nın İkinci Bölümü'nde yer alan mülkiyet hakkına ilişkin düzenleme içerdiğinden Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci cümlesi uyarınca CBK ile düzenlenemeyecek yasak alan kapsamında kalmaktadır.

149. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci cümlesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci cümlesine aykırı görülerek iptal edildiğinden ayrıca aynı fıkranın birinci, üçüncü ve dördüncü cümleleri yönünden incelenmemiştir.

Kural, konu bakımından yetki yönünden Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci cümlesine aykırı görülerek iptal edildiğinden içerik yönünden incelenmemiştir.

b. Kalan Fıkralar

i. Kuralların Konu Bakımından Yetki Yönünden İncelenmesi

150. Dava dilekçesinde konu bakımından yetki yönünden kuralların Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 2., 6., 7., 8., 11. ve 128. maddelerine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de CBK'ya ilişkin konu bakımından yetki kuralları Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasında düzenlendiğinden bu husustaki inceleme anılan fıkra kapsamında yapılacaktır.

151. CBK'nın 52. maddesiyle ilgili konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminde açıklanan gerekçeler incelenen dava konusu kural yönünden de geçerlidir.

152. CBK'nın geçici 1. maddesinin dava konusu (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8) ve (9) numaralı fıkralarında kapatılan Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı kadrolarında görev yapmakta iken kadro ve pozisyonları kaldırılan personelin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına devrine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

153. Anılan maddenin dava konusu (15) numaralı fıkrasında da kapatılan Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının döner sermaye işletmeleri ile her türlü taşınır, araç, gereç ve malzeme, demirbaş ve taşıtlar, her türlü borç ve alacaklar, hak ve yükümlülüklerin ve kadro ve pozisyonlarında bulunan personelin hangi bakanlığa devredileceğinin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı arasında düzenlenen protokolle belirlenmesi öngörülmüştür.

154. Kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilat yapısı içinde yer alan kadro unvanlarındaki değişiklikler ve bu değişikliklere bağlı olarak söz konusu kadro unvanları arasında gerçekleştirilen atama işlemleri ile kapatılan kurumlara ait her türlü taşınır, araç, gereç ve demirbaşın yeni oluşturulan kuruma devri idarenin teşkilat yapısıyla ilgili düzenlemelerin bir sonucudur. Bu itibarla, kapatılan Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının personeli ile taşınırlarının yeni kurulan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına devrine ilişkin usul ve esasları düzenleyen kuralların yürütme yetkisine ilişkin olduğu, Anayasa'da CBK ile düzenlenmesi yasaklanan haklar ve ödevlerle ilgisinin bulunmadığı ve Anayasa'nın 106. maddesinin on birinci fıkrasıyla bağlantılı olarak 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı bir yönünün de bulunmadığı sonucuna varılmıştır (benzer yöndeki karar için bkz. (AYM, E.2019/38, K.2022/148, 30/11/2022, § 103).

155. Kurallarla aynı alanda hüküm ifade eden karşılaştırmaya esas olabilecek nitelikte, kanunla yapılan herhangi bir düzenleme tespit edilememiştir. Bu itibarla kuralların kanunda açıkça düzenlenen bir konuya ilişkin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

156. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasına aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, Yusuf Şevki HAKYEMEZ ile Kenan YAŞAR bu görüşe katılmamışlardır.

ii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

157. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 106. maddesi yönünden incelenmiştir.

158. Anayasa'nın 106. maddesinin on birinci fıkrasında bakanlıkların ve bakanlıklara dair yetki kapsamında kaldığı değerlendirilen Cumhurbaşkanlığı merkez teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına bağlı kurum ve kuruluşların teşkilat yapısının ve idari işleyişinin ilk elden ve doğrudan düzenlenmesi yetkisi CBK'ya tanınmış olup CBK'ya tanınan bu asli yetkinin, başka bir idari işleme bırakılması mümkün değildir (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. AYM, E.2018/133, K.2021/70, 13/10/2021, § 29; E.2019/111, K.2023/63, 5/4/2023, § 195).

159. Bununla birlikte yürütme organının CBK çıkarmaya yetkili olduğu konuya ilişkin her türlü ayrıntıyı CBK ile düzenlemesi ve bu düzenlemelerin gereğini bizzat yerine getirmesi gerekli olmayıp CBK ile konuya ilişkin temel kuralları belirledikten ve genel çerçeveyi çizdikten sonra bu çerçevenin içinde kalan hususları, düzenleyici nitelikteki diğer işlemlerle belirlemesi ve bu düzenlemeler kapsamında yerine getirilmesi gerekli tasarrufları da ilgili idareye bırakması

mümkündür (AYM, E.2018/133, K.2021/70, 13/10/2021, § 30; E.2019/105, K.2020/30, 12/6/2020, § 36; E.2018/124, K.2020/56, 15/10/2020, § 25).

160. Kurallarda değişen kadrolarda bulunanların devredileceği görevler, unvan değişiklikleri, mevzuatlara yapılmış atıflar, önceki görev sürelerinin yeni kadrolarda yapılmış sayılması, kadro unvanlarındaki değişiklik ve bununla bağlantılı ilgili kadrolara personel ataması yapılması ile döner sermaye işletmelerinin, taşınır, araç, gereç ve malzeme, demirbaş ve taşıtlar, kayıt ve dokümanlar, borç ve alacaklar ile hak ve yükümlülüklerin devrine ilişkin usul ve esasların açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel şekilde düzenlendiği dolayısıyla kuralların herhangi bir belirsizlik içermediği sonucuna varılmıştır.

161. Bununla birlikte kapatılan Bakanlığa ilişkin döner sermaye işletmeleri ile her türlü taşınır, araç, gereç ve malzeme, demirbaş ve taşıtlar, her türlü borç ve alacaklar, hak ve yükümlülüklerin, belli bir kadro ve pozisyonda bulunan personelin yeni kurulan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görev ve yetkileri gözetilerek belirleneceği açıktır. Dolayısıyla devre ilişkin anılan hususların iki bakanlık arasında yapılacak protokolle düzenlenmesi Anayasa'nın 106. maddesine aykırı değildir.

162. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. ve 106. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

IV. İPTALİN DİĞER KURALLARA ETKİSİ

163. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrasında kanunun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün belirli kurallarının iptali, diğer kurallarının veya tümünün uygulanmaması sonucunu doğuruyorsa bunların da Anayasa Mahkemesince iptaline karar verilebileceği öngörülmektedir.

164. CBK'nın 37. maddesiyle (1) numaralı CBK'ya eklenen 96/E maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "...Bakanlıkça belirlenecek..." ibaresinin iptali nedeniyle uygulanma imkânı kalmayan anılan bentte yer alan "...bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarından iştirak edecek birer temsilciden," ibaresinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

V. İPTAL KARARININ YÜRÜRLÜĞE GİRECEĞİ GÜN SORUNU

165. Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasında "*Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez.*" denilmekte, 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrasında da bu kural tekrarlanarak Mahkemenin gerekli gördüğü hâllerde Resmî Gazete'de yayımlandığı günden başlayarak iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi bir yılı geçmemek üzere ayrıca kararlaştırabileceği belirtilmektedir.

166. (73) numaralı CBK'nın

-22. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte yeniden düzenlenen 83. maddesinin (2) numaralı fıkrasının,

-23. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte değiştirilen 84. maddesinin,

-24. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte yeniden düzenlenen 85. maddesinin,

-27. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte değiştirilen 87. maddesinin (2) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinin,

-37. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne eklenen 96/E maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "...Bakanlıkça belirlenecek..." ibaresi ile bu ibareden sonra gelen "...bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarından iştirak edecek birer temsilciden," ibaresinin,

-37. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne eklenen 96/Ğ maddesinin,

- Geçici 1. maddesinin (10) numaralı fıkrasının,

iptal edilmesi nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edecek nitelikte görüldüğünden iptal kararının ortaya çıkardığı hukuki boşluğun doldurulabilmesi amacıyla TBMM tarafından gerekli düzenlemelerin yapılması için Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince bu maddelere, fıkralara, cümleye ve ibarelere ilişkin iptal hükümlerinin kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

VI. YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEBİ

167. Dava dilekçesinde özetle, dava konusu kuralların uygulanması hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararın doğabileceği belirtilerek yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talep edilmiştir.

20/4/2021 tarihli ve (73) numaralı Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Kurulması ile Kamu Personel İşlemlerinin Yürütülmesine İlişkin Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin;

A. 1. 22. maddesiyle 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte yeniden düzenlenen 83. maddesinin (2) numaralı fıkrasına,

2. 23. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte değiştirilen 84. maddesine,

3. 24. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte yeniden düzenlenen 85. maddesine,

4. 27. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte değiştirilen 87. maddesinin (2) numaralı fıkrasının ikinci cümlesine,

5. 37. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne eklenen;

a. 96/E maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "...Bakanlıkça belirlenecek..." ibaresine,

b. 96/Ğ maddesine,

6. Geçici 1. maddesinin (10) numaralı fıkrasına,

yönelik iptal hükümlerinin yürürlüğe girmelerinin ertelenmeleri nedeniyle bu maddelere, fıkralara, cümleye ve ibareye ilişkin yürürlüğün durdurulması taleplerinin REDDİNE,

B. 1. 7. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 69. maddesine eklenen (j) bendine,

2. 8. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 71. maddesine eklenen (1) bendine,

3. 9. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 72. maddesine eklenen (h) bendine,

4. 13. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte değiştirilen 77. maddesinin (2) numaralı fıkrasına,

5. 22. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte yeniden düzenlenen 83. maddesinin (1) numaralı fıkrasına,

6. 35. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte değiştirilen 95. maddesinin (2) numaralı fıkrasına,

7. 37. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne eklenen 96/G maddesine,

8. 52. maddesinin;

a. (1) numaralı fıkrasına,

b. (2) numaralı fıkrasıyla ekli Liste'de yer alan kadroların ihdas edilerek 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan (2) numaralı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin eki (I) Sayılı Cetvel'in Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bölümlerine eklenmesine,

9. Geçici 1. maddesinin (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9) ve (15) numaralı fıkralarına,

yönelik iptal talepleri 14/3/2024 tarihli ve E.2021/63, K.2024/78 sayılı kararla reddedildiğinden bu maddeye, fıkralara, bentlere ve eklemeye ilişkin yürürlüğün durdurulması taleplerinin REDDİNE,

14/3/2024 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VII. HÜKÜM

20/4/2021 tarihli ve (73) numaralı Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Kurulması ile Kamu Personel İşlemlerinin Yürütülmesine İlişkin Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin;

A. 7. maddesiyle 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 69. maddesine eklenen (j) bendinin konu bakımından yetki ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

B. 8. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 71. maddesine eklenen (i) bendinin konu bakımından yetki ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

C. 9. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 72. maddesine eklenen (h) bendinin konu bakımından yetki ve içeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

Ç. 13. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte değiştirilen 77. maddesinin (2) numaralı fıkrasının;

1. Konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE, Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, Yusuf Şevki HAKYEMEZ ile Kenan YAŞAR'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

2. İçeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

D. 22. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte yeniden düzenlenen 83. maddesinin;

1. (1) numaralı fıkrasının;

a. Konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE, Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, Yusuf Şevki HAKYEMEZ ile Kenan YAŞAR'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

b. İçeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

2. (2) numaralı fıkrasının konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

E. 23. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte değiştirilen 84. maddesinin konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

F. 24. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte yeniden düzenlenen 85. maddesinin konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

G. 27. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte değiştirilen 87. maddesinin (2) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinin konu bakımından yetki

yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muhterem İNCE ile Yılmaz AKÇİL'in karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

Ğ. 35. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte değiştirilen 95. maddesinin (2) numaralı fıkrasının;

1. Konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE, Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, Yusuf Şevki HAKYEMEZ ile Kenan YAŞAR'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

2. İçeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

H. 37. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne eklenen;

1. 96/E maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan;

a. "...Bakanlıkça belirlenecek..." ibaresinin konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Rıdvan GÜLEÇ, Selahaddin MENTEŞ, Basri BAĞCI, Muhterem İNCE ile Yılmaz AKÇİL'in karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

b. "...bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarından iştirak edecek birer temsilciden," ibaresinin 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

2. 96/G maddesinin;

a. Konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE, Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, Yusuf Şevki HAKYEMEZ ile Kenan YAŞAR'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

b. İçeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

3. 96/Ğ maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

I. 52. maddesinin;

1. (1) numaralı fıkrasının;

a. Konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE, Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, Yusuf Şevki HAKYEMEZ ile Kenan YAŞAR'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

b. İçeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

2. (2) numaralı fıkrasıyla ekli Liste'de yer alan kadroların ihdas edilerek 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan (2) numaralı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin eki (I) Sayılı Cetvel'in Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bölümlerine eklenmesinin;

a. Konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE, Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, Yusuf Şevki HAKYEMEZ ile Kenan YAŞAR'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

b. İçeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

İ. Geçici 1. maddesinin;

1. (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8) ve (9) numaralı fıkralarının;

a. Konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE, Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, Yusuf Şevki HAKYEMEZ ile Kenan YAŞAR'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

b. İçerikleri itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

2. (10) numaralı fıkrasının Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, iptal hükmünün Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE OYBİRLİĞİYLE,

3. (15) numaralı fıkrasının;

a. Konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE, Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, Yusuf Şevki HAKYEMEZ ile Kenan YAŞAR'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

b. İçeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

14/3/2024 tarihinde karar verildi.

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Kadir ÖZKAYA

Üye
Engin YILDIRIM

Üye

Rıdvan GÜLEÇ

Üye

Recai AKYEL

Üye

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye

Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye

Selahaddin MENTEŞ

Üye

Basri BAĞCI

Üye

İrfan FİDAN

Üye

Kenan YAŞAR

Üye

Muhterem İNCE

Üye

Yılmaz AKÇİL

KARŞIOY GEREKÇESİ

İncelemeye konu CBK'nın; 13. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte değiştirilen 77. maddesinin (2) numaralı fıkrası'nın konu bakımından yetki yönünden,

22. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte yeniden düzenlenen 83. maddesinin (1) numaralı fıkrası'nın konu bakımından yetki yönünden,

35. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte değiştirilen 95. maddesinin (2) numaralı fıkrası'nın konu bakımından yetki yönünden,

37. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne eklenen 96/G maddesinin konu bakımından yetki yönünden:

52. maddesinin ve Geçici 1. maddesinin (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9) ve (15) numaralı fıkralarının konu bakımından yetki yönünden,

İptal istemlerinin reddine ilişkin çoğunluk kararı ve gerekçesine, sayın Yusuf Şevki Hakyemez'in karşıoyunda açıklanan gerekçeler doğrultusunda katılmadığımdan incelemeye konu kuralların konu bakımından yetki yönünden iptali gerektiği görüşündeyim.

Başkanvekili
Hasan Tahsin
GÖKCAN

KARŞIOY GEREKÇESİ

Daha önce benzer kurallar yönünden yazdığım karşıoy gerekçelerinden (AYM, E.2020/48, K.2023/11, 25/01/2023) hareketle dava konusu kuralların Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasına aykırılık oluşturduğu düşüncesiyle çoğunluk kararına katılmadım. İptali istenen kurallardan Geçici 1. maddenin 2.,3.,4.,5.,6.,7.,8.,9.,10. ve 15. fıkraları yönünden de AYM, E. 2021/131, K. 2024/51, 22/02/2024 sayılı dosyadaki karşıoy gerekçem geçerlidir.

Üye
Engin YILDIRIM

Karşı Oy

1. 20/4/2021 tarihli ve 73 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin (CBK) 37. maddesi ile 1 numaralı CBK'nın 96/E maddesinin 1. fıkrasının (a) alt bendinde yer alan Çalışma Meclislerine ilişkin düzenlemedeki "Bakanlıkça belirlenecek" ibaresine ilişkin değerlendirmede çoğunluk tarafından iptal kararı verilmiştir.

2. Çalışma meclislerinin ifa ettiği fonksiyon ve oluşturulma biçimleri itibariyle tamamen yürütme faaliyeti kapsamında ve farklı birimler arasında müşterek çalışma yapılmasını hedefleyen bir nitelik arz etmesi nedeniyle Anayasa Mahkemesi'nin 01/06/2022 tarihli ve 2021/85 esas, 2022/60 karar sayılı dosyasında yer alan "Karşı Oy" muhtevasında dile getirilen görüşler çerçevesinde, çoğunluk görüşüne iştirak edilmemiştir.

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
Basri BAĞCI

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL

KARŞIOY GEREKÇESİ

1. Mahkememiz çoğunluğunun 20/4/2021 tarihli ve (73) numaralı Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Kurulması ile Kamu Personel İşlemlerinin Yürütülmesine İlişkin Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile ilgili gerçekleştirilen Anayasa'ya uygunluk denetiminde ulaştığı kanaatlere aşağıda belirttiğim kurallarda, açıklayacağım gerekçelerle katılmamaktayım:

A. 13. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte değiştirilen 77. maddesinin (2) numaralı fıkrası, 22. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte yeniden düzenlenen 83. maddesinin (1) numaralı fıkrası, 35. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin başlığı ile birlikte değiştirilen 95. maddesinin (2) numaralı fıkrası ve 37. maddesiyle (1) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne eklenen 96/G maddesinin konu bakımından yetki yönünden:

2. İptali talep edilen kurallarda ilgili kurumlarda müfettiş, müfettiş yardımcısı, Aile ve Sosyal Hizmetler Uzmanı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Uzman Yardımcısı, Çalışma Uzmanı ve Çalışma Uzman Yardımcısı istihdam edileceği düzenlenmektedir. Kuralların bir kısmında 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 24. maddesine göre diğer kısmında ise 657 sayılı Kanun'un ek 41. maddesine göre bu istihdamın gerçekleşeceği öngörülmektedir.

3. Kurallarda referansta bulunulan 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 24. maddesi hükmü gereğince istihdam edilen bu kişilerin de 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi oldukları öngörülmektedir. Bu yönü ile dava konusu dört kural da esasında Anayasa'nın 70. maddesinde yer verilen kamu hizmetine girme hakkı ile ilgili düzenlemeler niteliğindedir.

4. Kuralların konu bakımından yetki yönüyle yapılan denetiminde Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci cümlesi gereğince dava konusu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerinin Anayasa'nın ikinci kısmının dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevlerle ilgili yani Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmesi mümkün olmayan alanda düzenleme yaptığı görüldüğünden kuralın konu bakımından yetki yönünden iptali gerekmektedir.

B. 52. maddesinin ve Geçici 1. maddesinin (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9) ve (15) numaralı fıkralarının konu bakımından yetki yönünden:

5. İptali talep edilen Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerinde kadro ile ilgili düzenlemeler yer almaktadır.

6. Dava konusu kurallarda "konu bakımından yetki" boyutu ile Anayasa'ya uygunluk denetiminde Mahkememiz çoğunluğunca Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasına

aykırılık bulunmadığı kanaatine ulaşılsa da kuralların Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının birinci, ikinci ve üçüncü cümlelerine aykırı olduğu için iptali gerekmektedir.

7. Nitekim Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kadro ihdası konusunu düzenleyen bir kurala ilişkin Anayasa Mahkemesinin daha önce verdiği bir kararda bu konunun Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmesinin Anayasa'ya aykırılık teşkil ettiği görüşünde olduğumdan Mahkememiz çoğunluğunun iptal isteminin reddi yönündeki kanaatine katılmamıştım (Bkz.: E. S.: 2018/119, K. S.: 2020/25, K. T.: 11/06/2020 §§ 6-22, 27-31, 33). Aynı hukuki gerekçelerin kadro ile ilgili düzenlemelerin yer aldığı dava konusu (73) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerinde de geçerli olduğu kanaatindeyim.

8. Dolayısıyla E. S.: 2018/119, K. S.: 2020/25 sayılı kararın karşılığında yer verdiğim gerekçelerle (73) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin zikredilen hükümlerinin Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasına aykırı olması nedeniyle iptali gerektiği kanaatinde olduğum için çoğunluk görüşüne katılmamaktayım.

Üye

Yusuf Şevki
HAKYEMEZ

KARŞI OY GEREKÇESİ

Mahkememiz çoğunluğu (73) numaralı Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının kurulması ile Kamu Personel işlemlerinin yürütülmesine ilişkin Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin (CBK);

A. 13. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 77. Maddesinin (2) numaralı fıkrasının,

B. 22. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte yeniden düzenlenen 83. maddesinin,

C. 35. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 95. Maddesinin (2) numaralı fıkrasının,

D. 37. maddesiyle (1) numaralı CBK'ya eklenen 96/G maddesinin,

E. 52. maddesiyle; Ekli (1) SAYILI LİSTE'de yer alan kadroların ihdas edilerek (2) numaralı CBK'nın eki (1) Sayılı Cetvel'in Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bölümlerine eklenmesinin,

F. Geçici 1. Maddesinin (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10) ve (15) numaralı fıkralarının,

konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına karar vermiştir. Aşağıda açıklanan nedenlerle bu karara katılma imkânı olmamıştır.

A. CBK'nın 13. Maddesiyle (1) Numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 77. Maddesinin (2) numaralı fıkrasının İncelenmesi

1. Dava konusu kuralla Rehberlik ve Teftiş Başkanlığında 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesine göre müfettiş ve müfettiş yardımcılarının istihdam edilebileceği hüküm altına alınmıştır.

2. Rehberlik ve Teftiş Başkanlığında istihdam edilecek müfettiş ve müfettiş yardımcılarının Anayasa'nın 128. maddesi anlamında memur veya diğer kamu görevlisi sıfatına sahip bulunduklarında tereddüt bulunmamaktadır.

3. 375 sayılı KHK'nın ek 24. maddesi müfettiş ve müfettiş yardımcılarının taşınması gereken nitelikleri düzenlemektedir. Bu niteliklerin bizzat CBK kuralı ile düzenlenmesi ile CBK kuralında KHK'ya atıfla düzenlenmesi arasında fark bulunmamaktadır.

4. Açıklanan gerekçelerle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırıdır.

B. 22. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte yeniden düzenlenen 83. Maddesinin incelenmesi,

5. Dava konusu kuralla Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında 657 Sayılı kanunun ek 41. Maddesine göre uzman ve uzman yardımcısının istihdam edilebileceği hükme bağlanmıştır.

6. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında istihdam edilecek uzman ve uzman yardımcılarının Anayasa'nın 128. maddesi anlamında memur veya diğer kamu görevlisi sıfatına sahip bulunduklarında tereddüt bulunmamaktadır.

7. Anayasa'nın 128. maddesinde Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görüleceği ifade edilmiş; memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ile diğer özlük işlerinin kanunla düzenleneceği belirtilmiştir.

8. Dava konusu kuralla atıfta bulunulan kural istihdam edilecek olan uzman ve uzman yardımcılarının taşınması gereken nitelikleri düzenlemektedir. Bu niteliklerin bizzat CBK ile düzenlenmesi ile CBK kuralında KHK ya da bir kanuna atıfla düzenlenmesi arasında fark bulunmamaktadır.

C. 35. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 95. Maddesinin (2) numaralı fıkrasının incelenmesi,

9. Yukarıda CBK'nın 13. Maddesiyle (1) Numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 77. Maddesinin (2) numaralı fıkrasının incelenmesinde konu bakımından yetki yönünden Anayasaya uygunluk denetiminde belirtilen gerekçeler bu kural yönünden de geçerlidir.

D. 37. maddesiyle (1) numaralı CBK'ya eklenen 96/G maddesinin incelenmesi,

10. Yukarıda CBK'nın 22. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte yeniden düzenlenen 83. Maddesinin incelenmesinde konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya uygunluk denetiminde belirtilen gerekçeler bu kural yönünden de geçerlidir.

E. 52. maddesiyle; Ekli (1) SAYILI LİSTE'de yer alan kadroların ihdas edilerek (2) numaralı CBK'nın eki (1) Sayılı Cetvel'in Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bölümlerine eklenmesinin incelenmesi,

11. Dava konusu kuralın (1) numaralı fıkrasında 73 Sayılı CBK'nın geçici 1. Maddesinde gereğince Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığından, Aile ve Sosyal Hizmetler ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarına devredilen Bakanlıkların (2) numaralı CBK'nın eki cetvellerinin ilgisine göre, Aile ve Sosyal Hizmetler ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıkları bölümlerine eklenmesi ve geçici 1. Madde gereğince devir işlemleri tamamlanan Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı kadrolarının yürürlükten kalkması düzenlenmektedir. İtiraz konusu kuralın (2) numaralı fıkrasında ise ekli listede yer alan kadroların ihdas edilerek (2) numaralı CBK'nın Eki (1) sayılı cetvelin Aile ve Sosyal Hizmetler ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bölümlerine eklenmesi düzenlenmiştir.

12. Çoğunluk görüşünde söz konusu kadroların iptali ve ihdaslarıyla ilgili kuralların Anayasa'nın 123. maddesi ve 106. maddesinin on birinci fıkrası uyarınca teşkilat yapısı kapsamında değerlendirilmesi gerektiği ve bu yönüyle Anayasa'ya aykırı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

13. Kural ile düzenleme yapılan kadrolarda görev alacak kişilerin Anayasa'nın 128. maddesinde belirtilen memur veya diğer kamu görevlisi niteliğini haiz oldukları dikkate alındığında kadrolarına ilişkin düzenlemelerin kanunla yapılması gerektiği açıktır.

14. Açıklanan nedenle kural Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırıdır.

F. Geçici 1. Maddesinin (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10) ve (15) numaralı fıkralarının incelenmesi,

15. Çoğunluk görüşünde iptale konu kurallar ile yapılan düzenlemelerin Anayasa'nın 123. maddesi ve 106. maddesinin on birinci fıkrası uyarınca teşkilat yapısı kapsamında değerlendirilmesi gerektiği ve bu yönüyle Anayasa'ya aykırı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

16. Yukarıda belirtilen kurallar ile düzenleme yapılan kadrolarda görev alacak kişilerin Anayasa'nın 128. maddesinde belirtilen memur veya diğer kamu görevlisi niteliğini haiz oldukları dikkate alındığında ilgili kadrolara ilişkin kadro ihdası, kadro iptali ve istihdama yönelik düzenlemelerin kanunla yapılması gerektiği açıktır.

17. Kurallar ile düzenlemelerin kapsadığı kişilerin üst düzey kamu yöneticisi olarak değerlendirilmesi de mümkün olmadığından ilgili düzenlemelerin Anayasa'nın 128. Maddesi uyarınca kanunla yapılması gerekmektedir.

18. Açıklanan nedenle kurallar Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırıdır.

Üye

Kenan YAŞAR

KARŞIOY GEREKÇESİ

1. CBK'nın 27. maddesiyle (1) numaralı CBK'nın başlığı ile birlikte değiştirilen 87. maddesinin (2) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinde; Bakanlığın mevzuattan kaynaklanan ve taşrada yürütülmesi gereken görevlerinin Bakanlığın bağlı ve ilgili kuruluşlarının taşra teşkilatları aracılığıyla yürütülmesine ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

2. Çoğunluk görüşünde, Bakanlığın taşrada yürütülmesi gereken görevlerinin bağlı ve ilgili kuruluşlarınca yerine getirilmesine ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceğini öngören kuralın, idari vesayet yetkisinin kullanıma ilişkin olması nedeniyle Anayasa'nın 123. maddesi uyarınca münhasıran kanunla düzenlemesi gerektiği belirtilerek, kuralın Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı olduğu değerlendirilmiştir.

3. Bağlı kuruluşlar, klasik idari teşkilatlanma sistemine göre bakanlıkların asli görev alanlarındaki özel bir konuda faaliyet göstermek üzere kurulan ayrı veya özel bütçeye sahip ve bakanlıklardan ayrı bir teşkilatı bulunan kuruluşlardır. Bakanlık merkez teşkilatından ayrı bir konumu bulunmasına rağmen genellikle ayrı kamu tüzel kişiliğine sahip değillerdir.

4. İlgili kuruluşlar ise, bakanlıkların görev alanlarında özel bir konuda ve fakat özerk bir biçimde faaliyet göstermeleri amacıyla kurulmuş olan ayrı kamu tüzel kişileridir.

5. Bakanlıkların ayrı tüzel kişiliği olmayan bağlı kuruluşlar üzerinde hiyerarşik denetim yetkisi bulunmaktadır. Ayrı tüzel kişiliği bulunan bağlı ve ilgili kuruluşlar üzerinde ise idari vesayet denetim yetkisi vardır. İdari vesayet denetimi; kendisine kanunla vesayet yetkisi tanınmış bir kamu tüzel kişisinin bir diğerinin organlarına ve işlemlerine ilişkin ifa ettiği denetimdir.

6. Bu kapsamda Bakanlığın mevzuattan kaynaklanan ve taşrada yürütülmesi gereken görevlerinin Bakanlığın bağlı ve ilgili kuruluşlarının taşra teşkilatları aracılığıyla yürütülmesine ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceğini öngören kuralın denetimi yapılırken idari vesayet yetkisi kapsamında bir yetkinin düzenlenip düzenlenmediğinin belirlenmesi gerekmektedir.

7. 15/7/2018 tarih ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan (4) numaralı Bakanlıklara Bağlı, İlgili ve İlişkili Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın ilgili kuruluşları belirtilmiştir. Anılan CBK'nın 237. maddesi ve devamında düzenlenen Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun, 403. maddesi ve devamında düzenlenen Sosyal Güvenlik Kurumu'nun, 615. maddesi ve devamında düzenlenen Türkiye İş Kurumu'nun tüzel kişiliği haiz ve ilgili olduğu belirtilmiştir.

8. Belirtilen kuruluşların yapıları ve görevleri incelendiğinde, teknik ve özel bir alanda faaliyet gösterdiklerinden ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın vesayet denetimine tabi olduklarında kuşku bulunmamaktadır. Bununla beraber, Bakanlığa dava konusu kuralla verilen yetkinin anılan kuruluşların işlem ve organlarının denetimine ilişkin bir yetki olmadığı, Bakanlığın mevzuattan kaynaklanan ve taşrada yürütülmesi gereken görevlerinin icrasında bu kuruluşların faaliyet gösterdikleri özel alanlara ilişkin teknik konularda Bakanlığa destek niteliği taşıdığı görülmektedir. Bu itibarla kuralla vesayet denetim yetkisine ilişkin bir düzenleme yapılmadığından münhasıran kanunla düzenlenmesi gereken bir konunun da olmadığı ortaya çıkmaktadır.

9. Öte yandan kuralın yürütme yetkisine ilişkin olduğu, yasak alanda düzenleme içermediği ve kanunda düzenlenen bir konu olmadığı gözetildiğinde kuralın konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığı sonucuna varılmaktadır.

Esas Sayısı : 2021/63

Karar Sayısı : 2024/78

10. Kuralın konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığı kanaatine ulaşıldığından içerik yönünden de incelenmesi gerekmektedir.

11. AYM içtihadı uyarınca yürütme organının CBK çıkarmaya yetkili olduğu konuya ilişkin her türlü ayrıntıyı CBK ile düzenlemesi ve bu düzenlemelerin gereğini bizzat yerine getirmesi gerekli olmayıp CBK ile konuya ilişkin temel kuralları belirledikten ve genel çerçeveyi çizdikten sonra bu çerçevenin içinde kalan hususları, düzenleyici nitelikteki diğer işlemlerle belirleme yetkisini ilgili idareye bırakması mümkündür (benzer yönde değerlendirme için bkz. AYM, E.2019/105, K.2020/30, 12/6/2020, § 36; E.2018/124, K.2020/56, 15/10/2020, § 25).

12. Dava konusu kuralla Bakanlığın mevzuattan kaynaklanan ve taşrada yürütülmesi gereken görevlerinin icrasıyla sınırlı olarak bağlı ve ilgili kuruluşlardan istifade edileceği düzenlendiğinden, kuralın belirli ve öngörülebilir olduğu değerlendirilmektedir.

13. Açıklanan nedenlerle kuralın Anayasa'ya uygun olduğu düşüncesiyle aksi yöndeki çoğunluk görüşüne iştirak edilmemiştir.

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL